

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

ØSTERGAARD JENSEN A/S
Svendshøjvej 3
7830 Vinderup

Dato: 25-07-2016
Sagsnr.: 09.17.17-P19-1-16
Henv. til: Helene Kiærskou
Natur og miljø
Direkte tlf.: 9611 7794
Afdeling tlf.: 9611 7557
teknik.miljoe@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Tillæg nr. 2 til § 11 MILJØGODKENDELSE

af kvæg- og pelsdyrbruget
ØSTERGAARD JENSEN A/S

Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup
Beliggende på matr. nr. 84e m.fl., Sønderhede, Sevel

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 868 AF 3. JULI
2015 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
<i>Dokumentation</i>	<i>8</i>
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	<i>8</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
<i>Landskabelige og kulturhistoriske forhold</i>	<i>8</i>
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>8</i>
<i>Stalde</i>	<i>9</i>
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	<i>9</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>10</i>
<i>Restvand</i>	<i>10</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	10
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	<i>10</i>
<i>Sædskeerter og efterafgrøder</i>	<i>10</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	11
KLAGEVEJLEDNING	11
OFFENTLIGGØRELSE	11
RETSBESKYTTELSE	14
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	14
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	15
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>15</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>15</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	<i>16</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>18</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	18
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>18</i>
<i>Stalde</i>	<i>18</i>
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg</i>	<i>19</i>
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	<i>22</i>
<i>Ventilation</i>	<i>23</i>
<i>Foder</i>	<i>23</i>
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	<i>23</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	<i>24</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>25</i>
<i>Ammoniak</i>	<i>25</i>
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	<i>26</i>
<i>Lugt</i>	<i>27</i>
<i>Transport</i>	<i>29</i>
<i>Restvand og spildevand</i>	<i>30</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	31
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	<i>31</i>
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	<i>33</i>

<i>Sædskifte og efterafgrøder</i>	33
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	34
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	35
<i>Grundvand</i>	35
<i>Bilag IV-arter</i>	36
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	37
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	37
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	38
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områder</i>	39
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	39
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områder</i>	42
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	45
BILAG	46
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED.....	46
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	47
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING.....	48
BILAG 4 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	49
BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	50
BILAG 6 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD.....	51
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG.....	52
BILAG 8 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	53
BILAG 9 – AREALER DEL 1/4 - LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	54
BILAG 10 – AREALER DEL 2/4 - LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	55
BILAG 11 - AREALER DEL 3/4 - LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	56
BILAG 12 – AREALER DEL 4/4 - LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	57
BILAG 13 – GYLLETRANSPORTRUTER.....	58
BILAG 14 – JORDBUNDSTYPER.....	59
BILAG 15 – GRUNDVANDSOMRÅDER	60
BILAG 16 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER.....	61
BILAG 17 – LANDSKABELIGE INTERESSER	62
BILAG 18 – LANDSKABELIGE INTERESSER (AREALER)	63
APPENDIKS 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU	64
APPENDIKS 2 - NATURA 2000-VANDOPLAND SKIVE FJORD, LOVNS- SAMT RISGÅRDE BREDNING - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.	66
APPENDIKS 3 - NATURA 2000-VANDOPLAND VENØ SUND - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.	70

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	25-07-2016
Godkendelse hjemmel, lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 11, tillæg nr. 2
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	ØSTERGAARD JENSEN A/S
CVR-nr. / P-nr.	33506503 / 1016685816
Husdyrbrugets adresse	Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97448179 / 20238179
Husdyrbrugets kontaktpersoner	Jørgen og Jakob Østergård Jensen
Husdyrbrugets e-mail:	oestergaard.jensen@mail.tele.dk
Matrikel	84e m.fl., Sønderhede, Sevel
CHR	57270
Byggetilladelse	Såfremt dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen. Dette gøres via www.bygogmiljoe.dk
Ejendomsnr.	661-0186364
Husdyrgodkendelsesskema nummer	84425
Husdyrbrugets konsulent	Karen V. Thomassen, Heden og Fjorden, e-mail: kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.17-P19-1-16

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 19-01-2016 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup. Minkfarmen bliver større end 25 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Udkast til miljøgodkendelse har været i 3 ugers høring i perioden fra den 01-07-2016 til den 22-07-2016.

Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt til en produktion på 153,02 DE den 14. marts 2012. Der er meddelt tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse til etablering af en møddingsplads den 11. december 2014.

Forhold der ikke ændres, er ikke behandlet i nærværende tillæg og skal fortsat læses i eksisterende godkendelse af 14-03-2012 og tillæg nr. 1 af 11-12-2014.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Derfor er der indsendt to ansøgninger:

1. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på alle de udvidelser, der er foretaget siden 1. januar 2008, dvs. nudriften i 2008 sammenholdt med ansøgt drift i 2016. (fiktiv ansøgning nr. 87758).
2. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser, der foretages ift. gældende miljøgodkendelse og ansøgt drift (skema ID 84425).

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af fiktiv ansøgning 87758, bortset fra vurdering af overholdelse af det generelle ammoniakkrav.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 153,02 til 193,53 DE fordelt på 5.000 årstæver mink, 16 ammekøer (over 600 kg), 4 småkalve (0-6 mdr.), 6 kvier / stude (6-15 mdr.), 7 kvier / stude (6 mdr.–27 mdr.), 8 tyrekalve (0-6 mdr.), 8 ungtyre (6 mdr.–slagting 440 kg). I forbindelse med udvidelsen etableres en ny minkhal vest for den eksisterende farm. Desuden etableres en ny møddingsplads.

Husdyrbrugets anlæg ligger langt fra naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug.

Husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i tre forskellige kystoplunde samt i oplandet til fire søer i Natura 2000-område. En del af udbringningsarealerne ligger i

¹ Lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

oplandet til Skive og Nissum Fjorde, hvor husdyrtrykket er stigende. Nitratudvaskningen må derfor ikke overstige et niveau svarende til planteavl. Husdyrbruget har med et dyretryk på 1,10 DE/ha og 17 % ekstra efterafgrøder udover NaturErhvervs generelle krav en udvaskning, der er lavere end et tilsvarende planteavlsbrug.

Dele af udspretningsarealerne ligger delvist inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Dele af udspretningsarealerne ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Ejsing Vandværk og andre i indvindingsoplandet til Vinderup Vandværk: Dele af udspretningsarealerne ligger helt eller delvist i nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) og indsatsområde for nitrat. Udvaskningen er i ansøgningsmaterialet beregnet til mellem 48 og 61 mg/l med en merbelastning på -2 mg/l for arealerne beliggende i NFI. Dette svarer til planteavlsniveau.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Minkfarmen er større end 25 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed tillæg til eksisterende godkendelse til den ansøgte produktion af 5.000 minktæver (årstæver), svarende til 172,41 DE og en ammekvægsproduktion svarende til 21,12 DE. Ammekvægsproduktionen består af 16 ammekøer (over 600 kg), 4 småkalve (0-6 mdr.), 6 kvier / stude (6-15 mdr.), 7 kvier / stude (6 mdr.–27 mdr.), 8 tyrekalve (0-6 mdr.), 8 ungtyre (6 mdr.–slagting 440 kg). I alt godkendes en produktion på 193,53 DE jf. ovenstående fordeling på husdyrbruget matr. nr. 84e m.fl., Sønderhede, Sevel, beliggende Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

På Holstebro Kommunes vegne

Helene Kiærskou
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Vilkår 6 og 7 i eksisterende miljøgodkendelse af 14-03-2012 samt vilkår 2, 7, 8, og 9 i tillæg nr. 1 af 11-12-2014 bortfalder ved ibrugtagning af tillægget.

Udnyttelse af godkendelse

2. Tillægget bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.
3. Det ansøgte skal etableres som et samlet projekt, og delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen kan kun ske efter afgørelse fra Holstebro Kommune.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

4. Der skal etableres og stedse vedligeholdes skærmende beplantning omkring minkfarmen og omkring gyllebeholdere og møddingspladsen. Beplantningsbæltet skal bestå af et minimum tre-rækket læhegn af hjemmehørende løvfældende træer og buske og være plantet senest 1 år efter at dette tillæg er taget i brug.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

5. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Ansøgt produktion	
	Antal	DE
Minktæver	5.000	172,41
Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43
Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,28
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-27 mdr.)	7	3,33
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94
Ungtyre, tung race (6 mdr. – 440 kg)	8	2,05
I alt		193,53

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår og der skal føres journal over parrede tæver pr. 20. marts hvert år.

Stalde

6. Stalde og minkhaller skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyreart/type vægt-korrektion	Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	
Eksisterende haller	Minktæver	2.775	95,69	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende over 32 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
4-rækkede haller		1.725	59,48	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende 36 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
Ny 4-rækket hal		500	17,24	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende 36 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
Eksisterende kostald	Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,28	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-28 mdr.)	7	3,33	Dybstrøelse hele arealet
	Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94	Dybstrøelse hele arealet
	Ungtyre, tung race (6 mdr.-slagtning 440 kg)	8	2,05	Dybstrøelse hele arealet

Opbevaring af flydende husdyrgødning

7. Håndtering af gylle må kun foregå gennem faste installationer og skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Restvand

8. Hvis der sættes tagrender på de nye minkhaller, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine. Der skal i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om eventuelle faskiner.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

9. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 8.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning svarende til 107,32 DE og afgasset biomasse svarende til 73,40 DE på bedriftens arealer med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 7, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,10 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

10. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af 86,20 DE minkgylle til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til produktionen fra 2.500 årstæver mink.

Sædskifter og efterafgrøder

11. Der skal hvert år etableres 17 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervstyrelsen.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 22-08-2016.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Jørgen og Jakob Østergård Jensen, Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)

- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Kulturarvsstyrelsen, CVR: 26489865, P-nr: 1008973780 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Karen V. Thomassen, Heden og Fjorden, e-mail: kvt@hfic.dk (ansøgers rådgiver)
- Lars Eriksen og Majbrit Juul Eriksen, Svendshøjvej 1, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Tage Brødbæk Jespersen, Svendshøjvej 2, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone og bortforpagter)
- Jakob Østergaard Jensen, Svendshøjvej 5, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Kurt Davidsen og Mary Johanne Davidsen, Svendshøjvej 7, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Sten Hølmkær og Jeanette Reuter Hølmkær, Svendshedevej 6, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Mikkel von Düring Lausen og Pia Lausen, Svendshedevej 8, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Eric Schram og Henrietta Cornelia Schram, Svendshedevej 11, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Henrik Grønne og Lili Spaabæk Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Martin Klavenieks, Svendshedevej 13A, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Raluca Buinceanu Ionescu og Constantin Buinceanu Ionescu, Svendshedevej 13A, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Børger Østergaard Dunker, Sevelskovbyvej 10, 7830 Vinderup (ejer af Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone))
- Marius-Florian Salagean, Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Laurentiu-Petronel Suba, Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Brian Meldgaard og Kirsten Hvam Meldgaard, Møgelvangvej 6, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Lasse Kræmmergaard og Carina Kræmmergaard, Møgelvangvej 8, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Niels Peder Kræmmergaard Pedersen og Mette Karin Pedersen, Møgelvangvej 10, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone) (ejer af Møgelvangvej 12 og 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone))
- Eigil Kjær Jørgensen og Vera Jørgensen, Møgelvangvej 13, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Finn Ebbesen og Solveig Ebbesen, Møgelvangvej 16, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Henrik Solsø Korsgård og Rikke Pedersen, Møgelvangvej 17, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Erik Brøndgaard Nielsen og Lene S Brøndgaard Nielsen, Møgelvangvej 19, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone og bortforpagter)
- Erik Grænge Kudahl og Heidi Provstgaard Knudsen Kudahl, Kokborgvej 2, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Svend Kudahl og Astrid Grænge Kudahl, Kokborgvej 4, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Per Mikkelsen og Marianne Hedevang Mikkelsen, Kokborgvej 6, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Sven Erik Sørensen og Lone Gøtterup Sørensen, Kokborgvej 10, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Jens Aage Sørensen, Ålvej 13, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Ejner Agger, Stokholmvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Hans Jørgen Risager, Hedegårdvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Kurt Strandby, Nr Sahlvej 2, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Jan Michael Hansen, Sevelskovbyvej 5, 7830 Vinderup (Bortforpagter)

I perioden 01-07-2016 til 22-07-2016 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring hos nedenstående:

- Karen V. Thomassen, Heden og Fjorden, e-mail: kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Lars Eriksen og Majbrit Juul Eriksen, Svendshøjvej 1, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Tage Brødbæk Jespersen, Svendshøjvej 2, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone og bortforpagter)
- Jakob Østergaard Jensen, Svendshøjvej 5, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Kurt Davidsen og Mary Johanne Davidsen, Svendshøjvej 7, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Sten Hølmkær og Jeanette Reuter Hølmkær, Svendshedevej 6, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Mikkel von Düring Lausen og Pia Lausen, Svendshedevej 8, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Eric Schram og Henrietta Cornelia Schram, Svendshedevej 11, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Henrik Grønne og Lili Spaabæk Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Martin Klavenieks, Svendshedevej 13A, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Raluca Buinceanu Ionescu og Constantin Buinceanu Ionescu, Svendshedevej 13A, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Børger Østergaard Dunker, Sevelskovbyvej 10, 7830 Vinderup (ejer af Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone))
- Marius-Florian Salagean, Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Laurentiu-Petronel Suba, Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Brian Meldgaard og Kirsten Hvam Meldgaard, Møgelvangvej 6, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Lasse Kræmmegaard og Carina Kræmmegaard, Møgelvangvej 8, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Niels Peder Kræmmegaard Pedersen og Mette Karin Pedersen, Møgelvangvej 10, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone) (ejer af Møgelvangvej 12 og 15, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone))
- Eigil Kjær Jørgensen og Vera Jørgensen, Møgelvangvej 13, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Finn Ebbesen og Solveig Ebbesen, Møgelvangvej 16, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Henrik Solsø Korsgård og Rikke Pedersen, Møgelvangvej 17, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Erik Brøndgaard Nielsen og Lene S Brøndgaard Nielsen, Møgelvangvej 19, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone og bortforpagter)
- Erik Grænge Kudahl og Heidi Provstgaard Knudsen Kudahl, Kokborgvej 2, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Svend Kudahl og Astrid Grænge Kudahl, Kokborgvej 4, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Per Mikkelsen og Marianne Hedevang Mikkelsen, Kokborgvej 6, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Sven Erik Sørensen og Lone Gøtterup Sørensen, Kokborgvej 10, 7830 Vinderup (Lugtkonsekvenszone)
- Jens Aage Sørensen, Ålvej 13, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Ejner Agger, Stokholmvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Hans Jørgen Risager, Hedegårdvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Kurt Strandby, Nr Sahlvej 2, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Jan Michael Hansen, Sevelskovbyvej 5, 7830 Vinderup (Bortforpagter)

Der er beregnet en konsekvensradius på 1.031 meter. Beboelsesejendomme inden for den radius er hørt i høringsperioden.

I 3 ugers nabohøringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- (ingen bemærkninger modtaget)

Retsbeskyttelse

Tillægget til godkendelsen skal læses i sammenhæng med eksisterende miljøgodkendelse af 14-03-2012 samt tillæg nr. 1 af 11-12-2014.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2020.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Tillægget til godkendelsen træder i kraft den 25-07-2016. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Tillægget bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Ansøger og ejerforhold

Jørgen og Jakob Østergård Jensen ejer og driver husdyrbruget på Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup under CVR nr. 33506503. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. De drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jørgen og Jakob Østergård Jensen. De drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 3,2 kilometer syd for byzonen til Sevel og mere end 11 kilometer sydøst for sommerhusområdet ved Handbjerg Strand. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Svendshøjvej 5) – krav 50 meter	75 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Sevell) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	ca. 3.200 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Herrup) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	ca. 2.200 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, (Djeld) - vurdering indenfor 300 meter	Ca. 1.900 m

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	ca. 1.900 m
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	ca. 3.200 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny minkhal - ny møddingsplads	114 m 222 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny minkhal - ny møddingsplads	> 200 m > 200 m
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - ny minkhal	42 m

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
- ny møddingsplads	> 300 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m)	
- ny minkhal	182 m
- ny møddingsplads	35 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m)	
- ny minkhal	> 2.500 m
- ny møddingsplads	> 2.500 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m)	
- ny minkhal	130 m
- ny møddingsplads	107 m
Naboskel (krav 5 m)	
- ny minkhal	111 m
- ny møddingsplads	56 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. den nye minkhal og den nye møddingsplads opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.
- (Pelsdyrbekendtgørelsen): § 2 lokalisering af pelsdyrfarme.
- (Pelsdyrbekendtgørelsen): § 3 Afstandskrav til nabobeboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Minkfarmens eksisterende anlæg er beliggende i et område udpeget til kulturmiljøområde ved Oldtidsvejen og landskabeligt interesseområde pga. af en mindre bakkeø, der går op til kote 55 nær området ved Stubbergård Sø.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 4 km syd for Sevel og ca. 2,7 km NV for Herrup, som er de nærmeste landsbyer i området.

Området er et typisk landbrugsområde. De eksisterende minkhaller er godt afskærmet af de kraftige beplantninger, der er etableret omkring farmen. Der etableres ny lukket hal vest for den eksisterende farm. Det nye byggeri opføres i tæt tilknytning til eksisterende og vurderes ikke at være en væsentlig ændring i forhold til eksisterende forhold.

Der indrettes en ny møddingsplads syd for eksisterende gyllebeholdere. Møddingspladsen etableres på modsatte side af Svendshøjvej i forhold til hovedparten af ejendommens anlæg. Dog etableres den i tæt tilknytning til husdyrbrugets gyllebeholdere og det vurderes, at det samlet set vil fremstå som en

samlet enhed. Etablering og opretholdelse af læhegn vil yderligere sikre minimal landskabelig forstyrrelse af udvidelsen. Læhegn bør ligeledes sikres ved gyllebeholdere og møddingsplads, dog med mulighed for at holde arbejdsarealer ud mod vejen åbne. Der stilles således vilkår til beplantning af læhegn omkring gyllebeholdere og møddingsplads. Læhegn omkring minkhallerne sikres gennem § 6 i pelsdyrbekendtgørelsen.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Et par af markerne ligger pt. indenfor beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje og lignende. Selve gravhøjen ligger uden for de respektive markarealer.

Gravhøje er beskyttet jf. § 29 e og f i Museumsloven og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinie omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet.

På udbringningsarealerne er der registreret mange ikke fredede fortidsminder (gravhøje), se kortbilag. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

Udover de ikke-fredede fortidsminder ligger de sydligste udbringningsarealer inden for et udpeget kulturarvsareal, se kortbilag. Kulturarvsarealerne har som funktion at advare potentielle bygherrer om, at der er væsentlige fortidsminder i et område, og at det kan være hensigtsmæssigt at revurdere anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet. Derved kan bygherrens omkostninger til de arkæologiske undersøgelser reduceres. Kulturarvsarealerne er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne. Dybdepløjning frarådes derfor også i disse områder.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der registreret en del diger, som er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29 a, se kortbilag 17 og 18. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digernes placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ophør af husdyrbruget

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde og minkhaller rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 2) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3:

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Minktæver	3.800	131,03	5.000	172,41
Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43	16	11,43
Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	4	1,08
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,28	6	2,28
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-27 mdr.)	7	3,33	7	3,33
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94	8	0,94
Ungtyre, tung race (6 mdr. – 440 kg)	8	2,05	8	2,05
I alt		153,02		193,53

Produktionsniveau

Minkproduktion foregår som batchproduktion med en årlig cyklus med start i december og afslutning med pelsning.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift		Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Minkfarm						
Eksisterende haller	Minktæver	2.350	79,31	2.775	95,69	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende over 32 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
4-rækkede haller		1.450	50,00	1.725	59,48	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende 36 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
Ny 4-rækket hal					500	17,24
Kvæg						
Eksisterende kostald	Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43	16	11,43	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	4	1,08	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,28	6	2,28	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-28 mdr.)	7	3,33	7	3,33	Dybstrøelse hele arealet
	Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94	8	0,94	Dybstrøelse hele arealet
	Ungtyre, tung race (6 mdr.-slagtning 440 kg)	8	2,05	8	2,05	Dybstrøelse hele arealet
	Heste (voksne årsdyr, 500-700 kg)	2	0,87			Dybstrøelse hele arealet

I forbindelse med udvidelsen opføres en ny 4-rækket minkhal, og der etableres en ny møddingsplads, jvf. bilag 2.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Ved miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden, i forbindelse med godkendelsen, foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik" - BAT.

Bedste tilgængelige teknik for en række områder er beskrevet i EU's BAT notat (BREF-dokumentet) for svin og fjerkræ. Miljøstyrelsen har derudover fastlagt en række vejledende emissionsniveauer for ammoniak, som vurderes at kunne opnås ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik for svin og kvæg. Herunder er udgivet en række teknologibeskrivelser for staldtyper.

I 2013 er der udført VERA-test vedr. effekten af hyppig udmugning på ammoniakfordampning fra mink. Forsøgene viste en betydelig større effekt end tidligere antaget. Der er fundet en reduktionseffekt på 30,6 % ved 2 gange ugentlig udmugning og 25,9 % ved daglig udmugning. De nye oplysninger er endnu ikke inkorporeret i ansøgningsystemets beregningsmodul. Som en midlertidig løsning sættes ammoniakreduktionseffekten af hyppig udmugning til 27 % på Miljøstyrelsens Teknologiliste for både daglig og 2 gange ugentlig udmugning.

På baggrund af de nye oplysninger om effekten af hyppig udmugning (rendetømning) - og i overensstemmelse med forbeholdet herom i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 30/10 2012 - finder nævnet i Natur- og Miljøklagenævnsafgørelse NMK-131-00140 af 12/09 2013, at fastlæggelsen af emissionsgrænseværdierne for henholdsvis nye og eksisterende minkhaller bør justeres til følgende:

- 1,00 kg N per årstæve i nye minkhaller, svarende til følgende kombination af virkemidler: 36 cm brede gødningsrender, tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.
- For årstæver i eksisterende minkhaller beregnes en konkret emissionsgrænseværdi ud fra gødningsrendernes faktiske bredde (dog højst 36 cm) og følgende kombination af virkemidler: tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Beregningen i husdyrgodkendelse.dk skal som hidtil foretages med udgangspunkt i opsamlingsløsningen Mi07.

Bedste tilgængelige teknik vurderes ud fra tilgængelighed, driftsstabilitet, proportionalitet og omkostningseffektivitet. Dette betyder bl.a., at teknologien maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne og maksimalt 100 kr. pr kg. sparet N for, at Holstebro Kommune vurderer teknologien som omkostningseffektiv.

Minkhaller

Eksisterende:

12 stk. 2-rækkede haller med 32 cm brede gødningsrender.

5 stk. 4-rækkede haller med 36,5 cm brede gødningsrender.

Nye:

1 stk. 4-rækket med 36 cm brede gødningsrender.

Udmugningssystem

På farmen er der etableret automatisk udmugning. Den nye 4-rækkede minkhal etableres ligeledes med automatisk udmugning.

Udmugningshyppighed

Med baggrund i VERA-testen skal udmugning fastsættes minimum til hver 3. eller 4. dag, svarende til 2 gange om ugen, jf. Miljøstyrelsens wiki-husdyrvejledning. Holstebro Kommune vurderer, at det ansøgte lever op til kravet om BAT.

Rendebredde

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at den bredest tilgængelige rende som udgangspunkt er BAT, da en bredere rende giver en lavere ammoniakfordampning, jf. Miljøstyrelsens vejledning. For hver centimeter rendebredde opnås en besparelse på 0,025 kg N/årstæve/år. De bredeste tilgængelige render er, ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-131-00102 af 30/10 2012 mindst 36 cm, med mindre udvidelsen gennemføres ved at forlænge eksisterende haller.

Den nye 4-rækkede minkhal etableres med 36 cm brede gødningsrender. De eksisterende 2-rækkede minkhaller har 32 cm brede gødningsrender. De eksisterende 4-rækkede minkhaller er etableret med 36 cm render. Holstebro Kommune vurderer, at det ansøgte lever op til kravet om BAT.

Fodring

Natur- og Miljøklagenævnet fastslår i afgørelse NMK-131-00102 af 30/10-2012, at foder med et proteinindhold på højst 31 % af OE i uge 30-47 er BAT. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at foder med et proteinindhold på 31 % af OE i uge 30-47 er BAT.

Tildeling af halm

Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse NMK-131-00102 af 30/10-2012 fastlægger, at tildeling af halm ad libitum er BAT.

Tildelingen af halm ad libitum kan tolkes både som et dyrevelfærds-mæssigt tiltag eller som et miljømæssigt tiltag, ansøger kan vælge for at mindske ammoniakemissionen. Halm ad libitum som et dyrevelfærds-mæssigt lovkrav giver landmanden lov til at iværksætte nogle halmbegrænsende tiltag. Halm ad libitum som et miljøtiltag betyder, at der altid er tilgængeligt halm ovenpå burene, indenfor minkenes rækkevidde, således at dyrene kan trække halmen gennem buret, hvorved det ender på jorden under burene.

Når halm ad libitum vælges i en ansøgning om miljøtilladelse eller -godkendelse, forstås at halm ad libitum fungerer som et miljøtiltag, hvorfor der skal være halm i tilstrækkelige mængder i og under burene til at opsuge den mængde urin, der ikke løber i gyllerenderne. Holstebro Kommune har derfor i den eksisterende godkendelse stillet vilkår om, at der til stadighed er halm tilgængeligt ad libitum i og under bure og at der ikke opstilles halmbegrænsende tiltag.

Halm ad libitum + 0,2 kg er fravalgt

Tilførsel af 0,2 kg halm pr. årstæve under burene, udover halm ad libitum, reducerer ammoniaktabet yderligere. Holstebro Kommune vurderer ikke, at tilførsel af ekstra

0,2 kg halm pr. årstæve pr. år under burene er BAT på baggrund af teknikens omkostningseffektivitet, jvf. nedenstående forudsætninger:

Ved anvendelse af halm ad libitum + 0,2 kg halm reduceres der med 0,05 kg N pr. årstæve. Ammoniakemissionen reduceres derfor med 1 kg N pr. 20 årstæver. Halmforbruget for 20 årstæver er 0,2 kg halm * 52 uger * 20 årstæver pr. kg N = 208 kg halm. Omkostningerne til indkøb af halm er 0,40-0,50 kr. pr kg, jf. KvægNøglen / Dansk Landbrugsrådgivning. Omkostningen til indkøb af halm vil være 208 kg halm * 0,40-0,50 kr. pr. kg = 83-104 kr. Halmen skal efter udmugning udbringes som fast gødning. Der kan udbringes fast gødning/halm på marken svarende til 1 kg reduceret N pr. minut. Omkostningen til udbringning vha. maskinstation er 800 kr. pr. time. Omkostningen til udbringning af halm svarende til 1 kg reduceret N vil være ca. 13 kr.

Omkostningerne ved anvendelse af halm ad libitum + 0,2 kg vil derfor være 96-117 kr. pr. kg N reduceret. Herudover er der omkostninger til opbevaring af halm før og efter anvendelse på minkfarmen, samt udlægning og udmugning på minkfarmen. Omkostningerne vil derfor overstige 100 kr. pr. kg reduceret N og vurderes derfor ikke som omkostningseffektivt.

Overdækning af gyllebeholder

På minkfarmen findes to gyllebeholdere. Den store gyllebeholder på 1.240 m³ er med fast overdækning. Ved fast overdækning af gyllebeholder reduceres ammoniakfordampningen med 50 %, set i forhold til gyllebeholdere med lovpligtig overdækning med flydelag.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Som opsummering af foregående afsnit er det Holstebro Kommunes vurdering, at BAT er 2 x ugentlig udmugning, 31 % protein af OE i foderet uge 30-47 og halm ad libitum, 32 cm brede gyllerender på eksisterende 2-rækkede minkhaller og 36 cm brede gyllerender på eksisterende 4-rækkede minkhaller samt 36 cm render på den nye 4-rækkede minkhal.

Ansøger har indsendt en beregning af ammoniakemissionsniveauet (Husdyrgodkendelse.dk, skemaID nr. 84425) på baggrund af de teknologier, der fremgår ovenfor samt af skema 3. Disse teknologier er de samme teknologier, som Holstebro Kommune vurderer at være BAT.

BAT-kravet til ammoniaktabet fra ejendommen er 1,0 kg N/årstæve/år ved halm ad libitum, 2 gange ugentlig tømning af gyllerender, gyllerende bredde på 36,0 cm og et proteinindhold på 31% af OU i foderet i uge 30-47).

BAT-kravet til ammoniaktabet fra minkfarmen er 1,00 kg N/årstæve/år ved 36 cm brede gødningsrender, tømning af render 2 gange om ugen, halm ad libitum og foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.

Holstebro Kommune vurderer, at minkfarmen opfylder kravet om at anvende BAT, idet ammoniakemissionen fra minkfarmen ved det ansøgt projekt er beregnet til 4.952 kg N/år, hvilket svarer til 0,99 kg N/årstæve/år.

Der foretages ingen ændringer i den eksisterende ammekvægbesætning, hvorfor der ikke er foretaget en ny BAT-vurdering af denne. Der henvises til eksisterende miljøgodkendelse for vurdering af BAT for ammekvægbesætningen.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Foder

Foder til minkfarmen leveres fra foderfabrik. I fodringen af minkene benyttes der fasefodring. Ved fasefodringen leverer fodercentralen forskellige foderblandinger for bedre at ramme dyrenes aktuelle behov for næringsstoffer i en bestemt periode. På denne måde øges fodringseffektiviteten og næringsstofmængden i gødningen nedsættes. Foderet opbevares i fodersilo, så foderspild minimeres.

Proteinindholdet reduceres til 31 % af omsættelig energi (OE) i uge 30-47 (hvalpenes levealder), hvor basis er anført til 33 %. I vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen er det anført, at for hvert procentpoint, der reduceres i mængden af protein af OE i uge 30-47, kan N-tabet reduceres med 0,03 kg N pr. årstæve. Dette svarer til en N-reduktion på $(2 \times 0,03 \text{ kg N/årstæve} \times 5.000 \text{ årstæver}) = 300 \text{ kg N}$. Sammensætning af foderet i uge 30-47 vurderes at opfylde kravet til BAT. Der stilles vilkår til ovenstående proteinniveau, jf. afsnittet 'BAT i staldanlæg'.

Foderblandingen opbevares i fodersiloer, jf. Bilag 3

Vurdering

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets fodring inklusive opbevaring af minkfoder lever op til BAT.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Gødningen fra minkene håndteres som gylle.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 2.350 m³ gylle samt ca. 155 m³ afløb fra vaskeplads ved fodersiloer, svarende til en opsamlet mængde på ca. 2.505 m³.

En del af den flydende husdyrgødning (svarende til 86,20 DE) leveres til Maabjerg Bioenergy. Gyllen afhentes ca. 2 gange pr. uge. Afgasset biomasse (svarende til 73,40 DE og 8.442 kg N) returneres til opbevaring i gyllebeholdere. Den afgassede biomasse vurderes at svare til ca. 1.725 m³ (ved et N-indhold på 4,9 kg N/ton).

I nedenstående Skema 4 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 4. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	1994	11-10-2011	193	493
Gyllebeholder II (teltoverdækket)	2002	11-10-2011	1.240	1.240
Fortank	2012		77	77
Gyllebeholder*	1993	23-06-2009		500
Samlet opbevaringskapacitet:			1.810	2.310

*Sevelskovbyvej 9, 7830 Vinderup. Tanken er på 1.548 m³.

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 11 måneder. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. I dette projekt afhentes dele af den producerede flydende husdyrgødning løbende fra fortanken og den afgassede biomasse fra Maabjerg Bioenergy returneres via lastbil til gyllebeholdere. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

Gyllebeholderen fra 2002 er forsynet med fast overdækning. Der er etableret naturligt flydelag på gyllebeholderen fra 1994, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

Vilkår i eksisterende miljøgodkendelse er fortsat gældende.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse fra ammekvægbesætningen må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Brugt strøhalm fra farmen opbevares overdækket på møddingspladsen. Dybstrøelse fra kvæget opbevares i staldene indtil udbringning og nedmuldning. Alternativt vil det blive opbevaret på den nye møddingsplads, sammen med oprensingsmateriale fra minkproduktionen.

Ved udmugning i foråret udbringes dybstrøelsen direkte fra stald til mark, hvor den spredes og nedpløjes. Ved udmugning på øvrige tidspunkter bliver gødningen lagt på møddingspladsen.

Foderester m.v.

Gødning, foderrester og oprensingsmateriale (mink) mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen for opbevaring af kompost i markstakke. Dette skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5.257 kg N/år, hvilket er en meremission på 828 kg N/år i forhold til nudrift og en meremission på 1.507 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau.

Skema 5. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.220 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	2.631 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	129 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	176 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	24 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 30 % reduktion	5.257 kg N / år
Meremission	-1.507 kg N / år

Jf. ansøgnings-skema 87758 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

Mindsteafstanden hertil er ca. 2 kilometer i østlig retning.

I en afstand af ca. 2 kilometer er kortlagt et 0,6 ha stort surt overdrev (naturtype 6230) indenfor Natura 2000-området. Tålegrænsen er her 10-20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 16 kg N/ha/år kan den være overskredet. Naturltilstanden på arealet er dog II – god tilstand.

Beregninger for overdrevet viser en kvælstofdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra den samlede ejendom. Holstebro Kommune venter ingen eller kun en helt ubetydelig negativ effekt af ejendommen på Natura 2000-området.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)
Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmoser eller større heder/overdrev udenfor Natura 2000-områder er høj, dvs. over 3 kilometer. Der er tale om nogle overdrevsarealer syd for Stubbergård Sø, hvor reglerne for kategori 2-natur vil være overholdt med god margin, jf. de ovennævnte beregninger.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af ejendommen på disse arealer.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

De nærmeste naturområder i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er to mindre registrerede overdrev på hhv. 0,35 og 0,5 ha. Det nærmeste af disse ligger ca. 100 meter fra ejendommen i østlig retning.

Ved en gennemgang den 14. april har kommunen registreret 34 arter af højere planter på overdrevene, overvejende arter, som indikerer højt næringsindhold, forstyrret bund eller manglende pleje. En mere grundig gennemgang i planternes vækstsæson har ikke kunnet lade sig gøre.

Beregninger for det nærmeste punkt i overdrevene viser en kvælstofdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra udvidelsen og 5,2 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen.

Tålegrænsen for overdrevene vurderes at ligge på 10-20 kg N/ha/år og baggrundsbelastningen er på 16 kg N/ha/år. Afskæringskriterierne for kategori 3 natur er dog overholdt både her og i to mindre moseområder 3-400 meter mod sydvest.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen, og reglerne for kategori 3 natur er således samlet set overholdt.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den

reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens §3.

En del af mark nr. 29-0 ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde, og er dermed omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b – læs mere på:

<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/anmeldeordning-i-natura-2000-omraader/>

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 2 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jf. Vandløbslovens § 69.

Lugt

Ved ændringer, der medfører forøgede gener for omgivelserne, og ved etablering og udvidelse af pelsdyrhaller skal en række afstandskrav overholdes. Idet farmen er under 10.000 årstæver er afstandskravet til nabobeboelse 100 meter og til 1) byzone eller sommerhusområde, 2) områder, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til byzone eller sommerhusområde, eller 3) områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende er afstandskravet 200 meter. Ændring, etablering og udvidelse af opbevaringsanlæg til pelsdyrgødning skal ske minimum 50 meter fra nabobeboelse og 100 meter fra byzone og sommerhusområder. Disse afstande er overholdt for de nye minkhaller.

Mink – afstandskrav ift. pelsdyrbekendtgørelsen

Jf. Skema 1 om lokalisering og planmæssige forhold, er pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav overholdt. Nærmeste område i byzone (Sevel) er beliggende ca. 3,2 kilometer fra minkfarmen.

Lugtemission fra minkhaller

I henhold til ny viden om lugtemissioner fra minkfarme (Rapport fra AgroTech, november 2013), der er offentliggjort 28. februar 2014, er der nu et fagligt grundlag for at beregne den forventede lugtpåvirkning fra minkfarme. Miljøstyrelsen vurderer, at de nye lugtdata skal anvendes på en måde, at geneafstande for lugt fra mink beregnes ud fra værdien 7 OU/E/s/årstæve.

Der er foretaget en beregning (skemaid 84425) af geneafstandene. Til enkeltbolig er den forventede geneafstand beregnet til 135 meter, og minkfarmens lugtcentrum ligger cirka 176 meter fra nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Svendshøjvej 1).

Til samlet bebyggelse er den forventede geneafstand beregnet til 294 meter og til eksisterende eller fremtidig byzone er den forventede geneafstand beregnet til 407 meter. Af ansøgningen fremgår det at, lugtgeneafstanden er overholdt til ovenstående kategorier af bebyggelser. For både nye og eksisterende minkhaller er afstandskrav således overholdt, hvorfor det iht. Miljøstyrelsens fastsatte genekriterier vurderes, at lugtgener for naboer ikke vil være væsentlige.

Lugtemissionen fra minkfarmen skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skema 6 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 6. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret	Ukorrigeret	Korrigeret	Korrigeret	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
			geneafstand (ansøgt)	geneafstand (nudrift)	geneafstand (ansøgt)	geneafstand (nudrift)			
+ Svendshøjvej 1	0	NY	134,76	85,91	107,81	68,73	181,06	Ja	Ja
+ Skolegade 25	0	NY	294,15	148,05	264,74	133,25	2.358,19	Ja	Ja
+ Sønderhede, Sevel	0	NY	407,28	202,54	386,92	192,42	2.434,35	Ja	Ja

Staldmanagement

Der har ikke været klaget til Holstebro Kommune over lugt fra eksisterende produktion på husdyrbruget. På baggrund af lugtberegningen og idet afstandskravene er overholdt jf. pelsdyrbekendtgørelsen, stilles der ikke skærpede vilkår til husdyrbrugets staldmanagement.

Gødningshåndtering

En del af den producerede minkgylle afhentes af lastbil i fortanken og leveres til Måbjerg Bioenergy. Afgasset biomasse returneres med lastbil til opbevaring i gyllebeholdere. Den resterende del af minkgyllen opbevares i gyllebeholdere.

I den eksisterende miljøgodkendelse er håndteringen af husdyrgødningen beskrevet og der er stillet skærpede vilkår til håndtering, herunder omrøring og udkørsel af afgasset biomasse. Der stilles også et krav om, at beboerne på disse adresser skal underrettes ved brev før omrøring af gyllebeholderen og udkørsel af husdyrgødning. Eksisterende vilkår vedrørende håndtering og udkørsel af husdyrgødning er fortsat gældende.

Samlet vurdering for lugt

Sevel er den nærmeste by, og den ligger over 3 kilometer fra anlægget. Boligbebyggelse ved Vester Herrupvej, Herrup, der er den nærmeste samlede

bebyggelse, ligger over 1,5 kilometer fra anlægget, mens Svendshøjvej 1, der er den nærmeste nabo uden landbrugspligt, ligger jf. lugtberegningen i husdyrgodkendelse.dk ca. 176 meter fra anlæggets lugtcentrum.

Afstandskravene og kravene i lugtberegningerne er overholdt. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf og under forudsætning af god staldhygiejne vurderes det, at pelsdyr- og kvægbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos omboende. Der stilles vilkår til staldhygiejne og renholdelse af foderfaciliteter.

Der stilles ikke på baggrund af lugtpåvirkningen skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omboende. Flere af de i hovedgodkendelsen stillede vilkår til opbevaring af flydende husdyrgødning har dog reducerende effekt på lugtemission fra anlæggene.

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger. Herudover stilles ikke yderligere vilkår.

Transport

Af den eksisterende miljøgodkendelse fremgår det, at transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af gødning, korn, halm og foder m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. Sæsonbetonede transporter kan foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid.

I forhold til den eksisterende godkendelse forventes antallet af transporter til Måbjerg Bioenergy at falde fra 100 årlige transporter til 40. Dette skyldes at ikke al husdyrgødningen afsættes til Måbjerg Bioenergy. I modsætning til den eksisterende miljøgodkendelse afsættes kun halvdelen af den flydende husdyrgødning (gylle fra 2.500 tæver) til Maabjerg Bioenergy, hvorefter 73,40 DE afgasset biomasse modtages retur til udbringning på husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer. Dette svarer til ca. $0,5 \times 2.500 = 1.250$ tons gylle. Da en lastbil transporter 33 tons svarer det til ca. 40 transporter.

Antallet af transporter med husdyrgødning forventes derimod at stige i forhold til de allerede godkendte 30 årlige transporter til 100. Antallet af transporter med fyrings- og dieselolie stiger fra 2 til 6 årlige transporter. Der ændres ikke i det øvrige antal transporter, og der henvises til afsnittet om transporter i den eksisterende miljøgodkendelse for yderligere redegørelse.

Vurdering af transporter

Udvidelsen i DE er på cirka 32 %. Det samlede antal transporter øges med 14 årlige transporter, svarende til svarende til cirka 3 %. Antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Der stilles ikke yderligere vilkår, eksisterende vilkår er fortsat gældende.

Restvand og spildevand

Der foretages ingen ændringer i behandlingen af restvand fra husdyrbruget, som fortsat håndteres som angivet i miljøgodkendelsen fra 2012.

Hvis der etableres tagrender på de nye minkhaller, skal vandet herfra ledes til nedsivning via faskine. Der stilles vilkår til dette. Før etablering af faskiner, skal der fx i forbindelse med byggeansøgningen indsendes ansøgning om tilladelse til etableringen. Hvis der ikke sættes tagrender på de nye bygninger kan vandet nedsives på stedet.

Vaskeplads

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at fodervogne og foderrekvisitter skal rengøres på en plads, hvor restvandet opsamles, således at restvandet ikke giver anledning til punktkildeforurening.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødning fra kvæg og mink samt afgasset biomasse udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede. En del af husdyrgødningen afsættes til Maabjerg Bioenergy, og der modtages afgasset biomasse retur til udbringning på arealerne. Alle arealerne er beliggende i Holstebro Kommune. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 7.

Skema 7. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Svendshøjvej 3, 7830	Minkgylle	19.580	4.434	147,61
Svendshøjvej 3, 7830	Dybstrøelse (kvæg)	2.177	270	21,11
Svendshøjvej 3, 7830	Dybstrøelse (mink)	3.320	980	24,80
I alt		25.077	5.684	193,52
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til Maabjerg BioEnergy	Minkgylle	-11.526	-2.707	-86,20
Tilført husdyrbruget				
Fra Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	+8.442	+1.206	+73,40
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	8.442	1.206	73,40
Svendshøjvej 3, 7830	Minkgylle	7.698	1.727	61,41
Svendshøjvej 3, 7830	Dybstrøelse	5.497	1.250	45,91
I alt		21.637	4.183	180,72

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 7 angivne.

Inden dette tillæg tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af minkgyllen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 86,20 DE. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 164,29 ha, hvoraf 53,94 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 8 og er beliggende i henhold til bilag 8.

Skema 8. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
79-0	2,40	ØSTERGAARD JENSEN A/S, Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup
78-0	1,79	
2-0	1,95	
3-0	0,49	
8-0	3,10	
8-1	5,99	
1-0	3,71	
6-0	2,93	
7-0	4,64	
29-0	3,90	
83-0	1,40	
75-0	3,86	
76-0	2,89	
77-0	1,84	
84-0	2,53	
5-1	0,97	
5-0	3,21	
28-1	0,70	
40-0	11,75	
41-0	18,00	
43-0	5,32	
44-0	19,22	
46-0	5,84	
47-0	1,89	
I alt	110,32	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
31-0	6,45	Jens Aage Sørensen, Ålvej 13, 7830 Vinderup
32-0	2,90	
33-0	1,41	
30-0	9,82	Ejner Agger, Stokholmvej 1, 7830 Vinderup
1-1	1,24	Tage Brødbæk Pedersen, Svendshøjvej 2, 7830 Vinderup
13-0	1,33	
12-0	0,18	
10-0	4,97	
21-0	1,77	Hans Jørgen Risager, Hedegårdvej 1, 7830 Vinderup
22-0	0,43	
34-0	1,51	Kurt Strandby, Nr Sahlvej 2, 7830 Vinderup
9-0	6,99	Erik Brøndgaard Nielsen, Møgelvangvej 19, 7830 Vinderup
42-0	10,20	Jan Michael Hansen, Sevelskovbyvej 5, 7830 Vinderup
45-0	4,74	
I alt	53,94	Ha forpagtede arealer
I alt	164,29	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstoffindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der er i hovedgodkendelsen stillet vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For mink må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 129,09 ha til rådighed. Der er 164,29 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealberegninger er foretaget med S4-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Husdyrbrugets arealer ligger spredt med op til 8 km mellem markerne. Markerne er dog samlet i klynger, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder

- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 30-0, 31-0, 32-0 og 33-0 ligger delvist inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Mark nr. 31-0, 32-0 og 33-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Ejsing Vandværk. Markerne 40-0 til 47-0 ligger alle i OSD og helt eller delvist i nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) og indsatsområde for nitrat. Markerne 40-0, 41-0, 42-0 og 47-0 ligger i indvindingsoplandet til Vinderup Vandværk.

Alle øvrige arealer ligger udenfor OSD, NFI, indsatsområde for nitrat og indvindingsopland til almen vandforsyning. Alle marker ligger udenfor 300 meter beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone)

Udvaskningen er i ansøgningsmaterialet beregnet til mellem 48 og 61 mg/l med en merbelastning på -2 mg/l for arealerne beliggende i NFI. Dette svarer til planteavlsniveau.

Ejendommen er på offentlig vandforsyning. Der er ikke registreret borerer ved ejendommen i Jupiter, og afstandskrav er således overholdt for kendte borerer og brønde.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til vandværker, vurderes det, at der i miljøgodkendelsen ikke kan stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet i forhold til udbringning. Der er muligvis et forhold om en ikke-registreret boring/brønd og manglende indvindingstilladelse på ejendommen, der skal undersøges og bringes i orden.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

- Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området. Det er meget vigtigt for en eventuel bestand, at der ikke undslipper mink fra farmen.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Af disse arter er stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø registreret enkelte steder nær ejendommens udbringningsarealer. Det er meget vigtigt, at de lovbestemte 2 meter dyrkningsfrie bræmmer omkring vandhullerne respekteres.
- Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Karup Å, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.

- Gul stenbræk: Holstebro Kommune rummer mindst 3 paludella-væld, hvor arten kan tænkes at forekomme, men den er trods eftersøgninger ikke fundet her i nyere tid.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de givne oplande, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

² Hjertemuslingedømmen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Af ansøgningen (skema nr. 87758) fremgår det, at udvaskningen fra det ansøgte projekt ikke overstiger nitratudvaskningen svarende til et plantebrug, dvs. et standard planteavlssædskifte (S1/S3), hvor der udelukkende gødes med mineralisk gødning (handelsgødning).

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

82,42 ha af husdyrbrugets arealer er beliggende i oplandet til Skive Fjord imens 76,18 ha er beliggende i oplandet til Nissum Fjord. De resterende 5,73 ha er beliggende i oplandet til Venø Sund. Alle udbringningsarealerne er i henhold til statens kortværk beliggende i nitratklasse 0, og der er således ikke krav om reduceret harmonitryk.

Udviklingen i dyrehold er stigende i oplandet til Felsted Kog og Skive Fjord, hvorfor udvaskningen for udbringningsarealerne i oplandet ikke må overstige en N-udvaskning svarende til planteavlssædskifte, jf. beskyttelsesniveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C.

Som det fremgår af ansøgningen er der ansøgt om en nitratudvaskning svarende til et plantebrug, jvf. Skema 9.

Skema 9. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	164,30	164,30	0,00	0,00	0,00	100 %	1,42

Da husdyrproduktionen i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord og Skive Fjord er stigende med mere end 1 %, må udvaskningen fra projektet ikke give anledning til en N-belastning, der overstiger N-belastningen fra et regelret drevet plantebrug. Da planteavlskravet overstiger nitratklassekravet, skal projektet overholde dette niveau.

Det vurderes, jvf. Skema 10, at det ansøgte projekt har en nitratudvaskning, der er lavere end et tilsvarende plantebrug.

Skema 10. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved planteavl samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 1,10 DE/ha ved anvendelse S4-sædskifte og 17 % efterafgrøder udover NaturErhvervs generelle krav.

Scenarier	Planteavl	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	1,10 DE/ha S4-sædskifte m. 17 pct. ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	65,6 kg N/ha	65,4 kg N/ha

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder og harmoniforhold er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 17 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav, samt at husdyrbrugets harmoniforhold maksimalt må være 1,10 DE/ha.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områder

Idet det ansøgte projekt har en nitratudvaskning, der er lavere end et tilsvarende plantebrug, vil projektet ikke kunne give anledning til et husdyrgødningsbetinget nitratbidrag til Natura 2000 vandområderne Skive Fjord, Nissum Fjord (Felsted Kog) og Venø Bugt.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt. Herudover vurderes det, at der ikke vil være en husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-områderne i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter.

Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

I hovedgodkendelsen er der stillet vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpente vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af sandjorde, jvf. Skema 11.

Skema 11. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
31-0	6,45	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt og Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
30-0	9,82	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt og Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
79-0	2,40	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord Skalle sø	-	0	0,00
78-0	1,79	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
32-0	2,90	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt og Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
22-0	0,43	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
2-0	1,95	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
3-0	0,49	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
10-0	4,97	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
12-0	0,18	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
13-0	1,33	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
1-1	1,24	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
8-0*	3,10	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	0,90
8-1*	5,99	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	1,22
1-0	3,71	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
6-0	2,93	Nej	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
7-0*	4,64	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	1,28
33-0	1,41	Nej	JB2	Nej	Skive Fjord Skalle Sø	-	0	0,00
29-0*	3,90	Ja	JB1	Ja	Skive Fjord, Skalle Sø	-	2	0,62
83-0	1,40	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
75-0	3,86	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
76-0	2,89	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
77-0	1,84	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
84-0	2,53	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
5-1	0,97	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
5-0*	3,21	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	0,33
21-0	1,77	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
34-0	1,51	Nej	JB1	Ja	Skive Fjord Skalle sø	-	0	0,00
28-1	0,70	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
9-0	6,99	Nej	JB1	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
40-0	11,75	Ja	JB4	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	0,13
41-0	18,00	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	2,54
42,0	10,20	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	3,36
43-0	5,32	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	1,26
44-0	19,22	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	2,38
45-0	4,74	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	0,06
46-0	5,84	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	0,04
47-0	1,89	Ja	JB2	Ja	Felsted Kog, Nissum Fjord	-	2	0,01
								14,13*

*fremgår ikke af ansøgningskema nr. 87758, se vurdering nedenfor..

Dele af udbringningsarealerne afvander til Stubbergård Sø, Flyndersø og Skalle Sø, der er tre vandakssøer på hhv. 153, 425 og 77 ha, der er udpeget som naturtype 3150. Af Natura 2000-planen for område 41 samt af udkast til vandplan for

Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Stubbergård Sø, Flyndersø og Skalle Sø ikke kan opfylde miljømålene om henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Af vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som dårlig i Stubbergård Sø og Flyndersø og moderat i Skalle Sø. Staten har opgjort et fosforreduktionskrav svarende til hhv. 72, 1.040 og 30 kg fosfor/årligt for at sikre en fremtidig målopfyldelse, jf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

Stubbergård Sø, Flyndersø og Skalle Sø vurderes som fosforoverbelastede søer, hvorfor husdyrlovens beskyttelsesniveau finder anvendelse i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug i oplandene til søerne.

Fosforklasser og fosforoverskud

Skive Fjord og Venø Bugt er ikke udpeget som områder, der er overbelastet med fosfor. Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor.

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende på lerjorde ($5 \leq \text{JB} \leq 10$) og vurderes dermed ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Af ansøgningsskema 87758 fremgår det at 9,78 ha af udbringningsarealerne er beliggende på detailafvandet lavbundsjord med en FE/P-ratio under 20, hvorfor området vurderes at være omfattet af fosforklasse II. Herudover er enkelte arealer i oplandet til Stubbergård Sø og Skalle Sø beliggende på detailafvandet lavbundslande. Da samme beskyttelsesniveau, som for fjordene, gøres gældende for disse arealer, har Holstebro Kommune foretaget en scenarieberegning (skema nr. 88545), hvor disse arealer indgår som fosforklasse II. Beregningen viser, at kravet om fosforoverskud fortsat er overholdt med 2.000 kg P. Hvorfor Holstebro Kommune vurderer, at yderligere ændringer i ansøgningen ikke er nødvendige.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 4.183 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 4.183 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 7,1 kg P/ha, jvf. Skema 12.

Skema 12. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	4.183 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	25,5 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	18,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	7,1 kg P/ha/år

Kravet om fosforoverskud er overholdt med god margin, og der stilles derfor ikke supplerende vilkår vedr. fosforoverskud.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områder

Tabniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 7,1 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 3 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-område (N62) for Venø Sund og (N30) Skive Fjord er vurderet til 0,0 %, jvf. Skema 13. Påvirkningen af Stubbergård Sø og Skalle Sø i Natura 2000-område (N41) "Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø" er vurderet til hhv. 0,2 % og 0,5 %.

Skema 13. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N62 - Venø sund
Delområde - kystopland	Felsted Kog	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund
Opland til Natura 2000 området	120.259 ha	58.442 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	71.086 ha	41.233 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	14.217 kg P	8.247 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	3.934 kg P	1.377 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	18.151 kg P	9.623 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	76,18 ha	5,73 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	7,1 kg P/ha	7,1 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	3%	3%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	2 kg P	0 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,0119%	0,0017%

Natura 2000 område	Stubbergård Sø	Skalle Sø
Delområde - kystopland	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	3.239 ha	1.867 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	2.469 ha	729 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	494 kg P	146 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	62 kg P	91 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	555 kg P	237 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	43,93 ha	37,66 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	7,1 kg P/ha	7,1 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	3%	3%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	1 kg P	1 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,2246%	0,4516%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for forfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen ikke stillet skærpede vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1 og 2. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000- området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

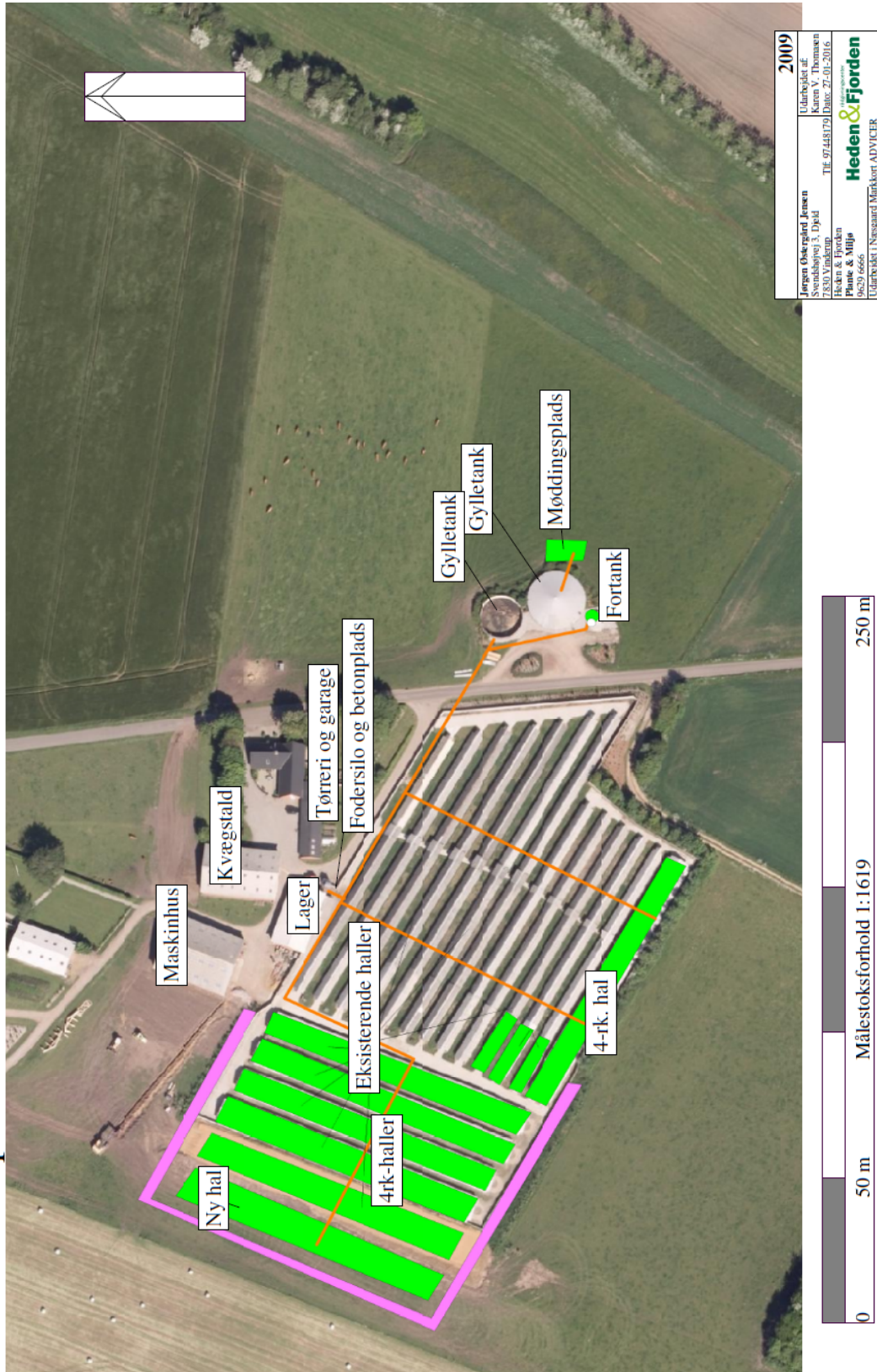
Bilag 2 – Situationsplan

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

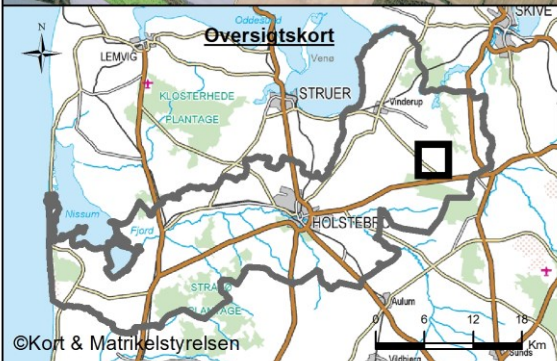
Situationsplan

Bilag 4 – Omkringboende og planmæssige forhold

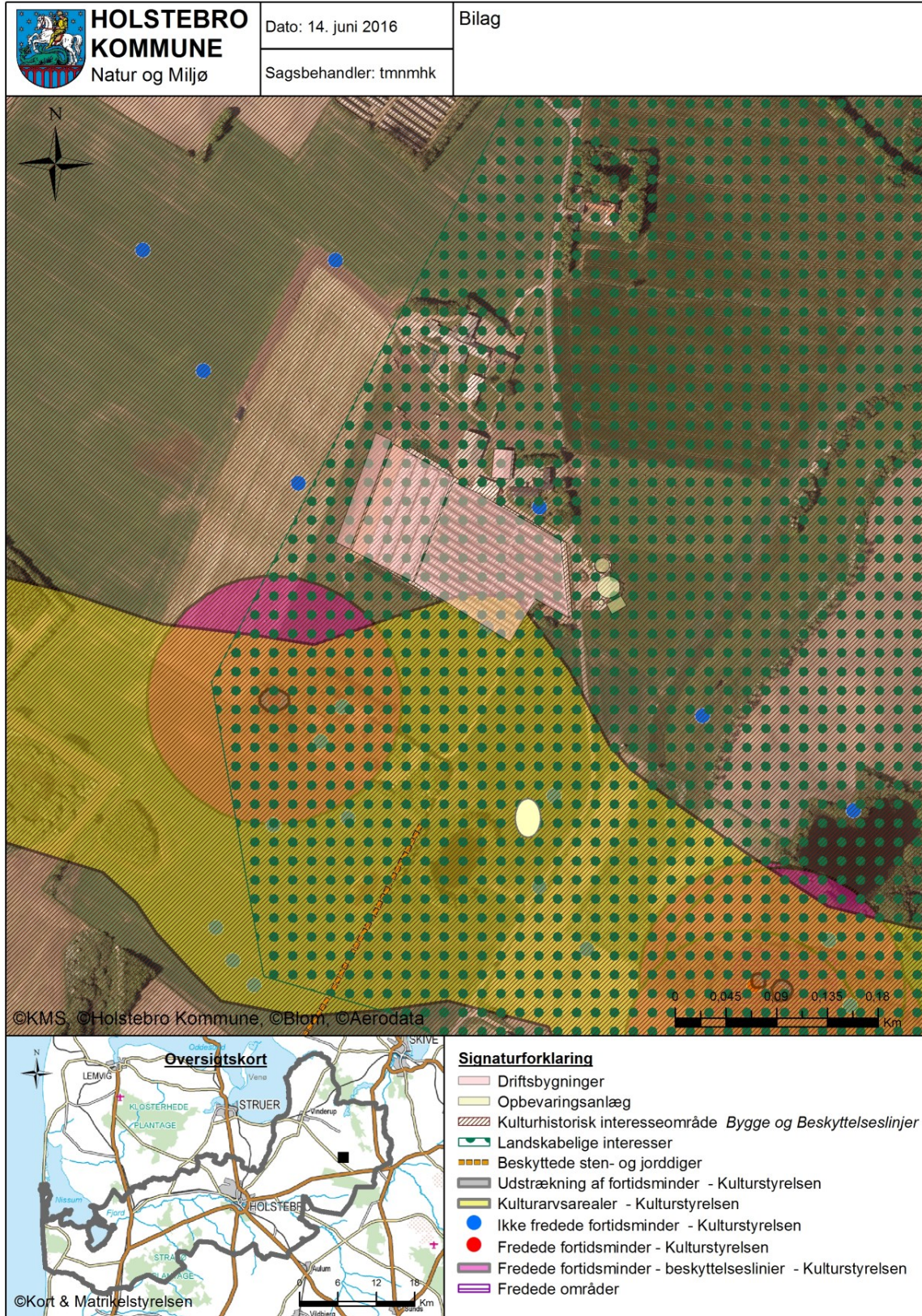
	Dato: 14. juni 2016	Bilag
	Sagsbehandler: tmmhk	

- Signaturforklaring**
- Driftsbygninger
 - Opbevaringsanlæg
 - Andet
 - 1101 Planlagt byzone-sommerhusområde
 - type1101
 - 1101 Planlagt fremtidigt område til byzone
 - 1106 Planlagt teknisk anlæg_FLADE
 - type1106
 - Vindmølleområde
 - 1111 Værdifuldt landbrugsområde
 - 1113 Levlandsareal
 - 1114 Naturbeskyttelsesområde
 - type1114, link
 - Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, B målsat natur
 - Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, C målsat natur
 - 1116 Kulturhistorisk bevaringsværdi
 - 1117 Værdifuldt kulturmiljø
 - 1118 Bevaringsværdigt landskab
 - 1119 Specifikt geologisk bevaring
 - Boisområde
 - Erhvervsområde
 - Område til offentlige formål
 - Tekniske anlæg
 - Boisområde
 - Tekniske anlæg
 - Landsbyafgrænsning

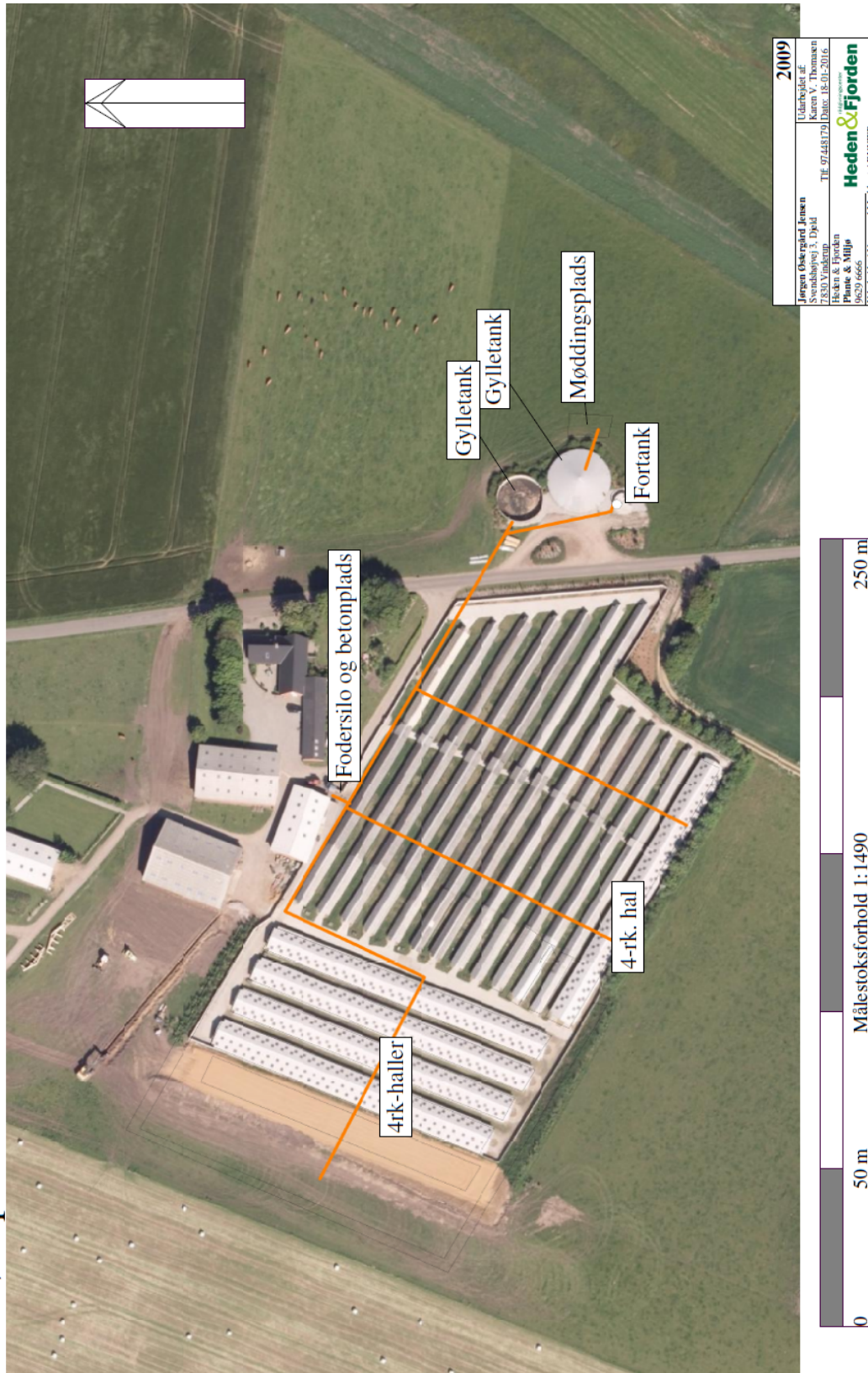
Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

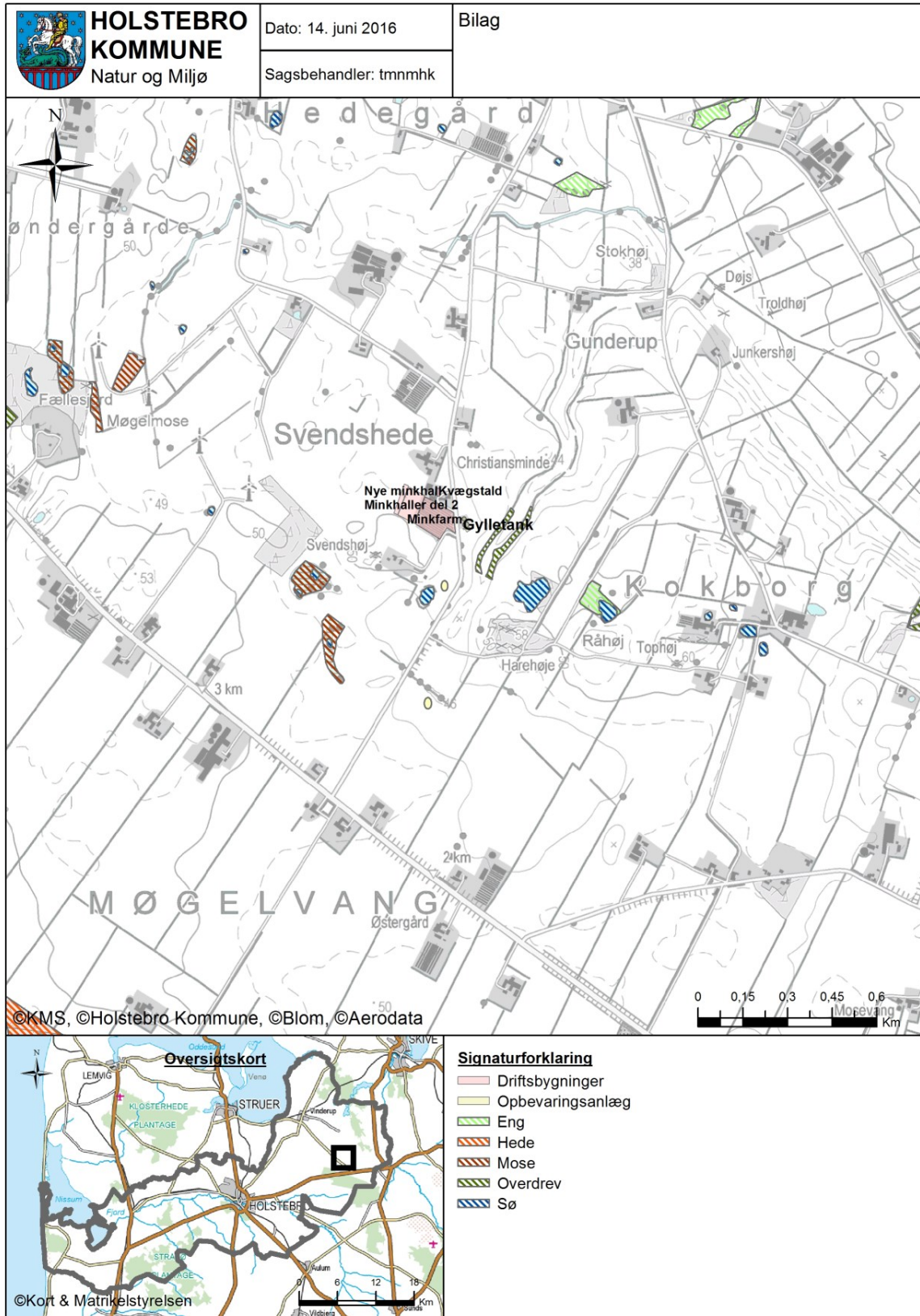
Bilag 6 – Husdyrbrugets afløbsforhold

Afløbsplan

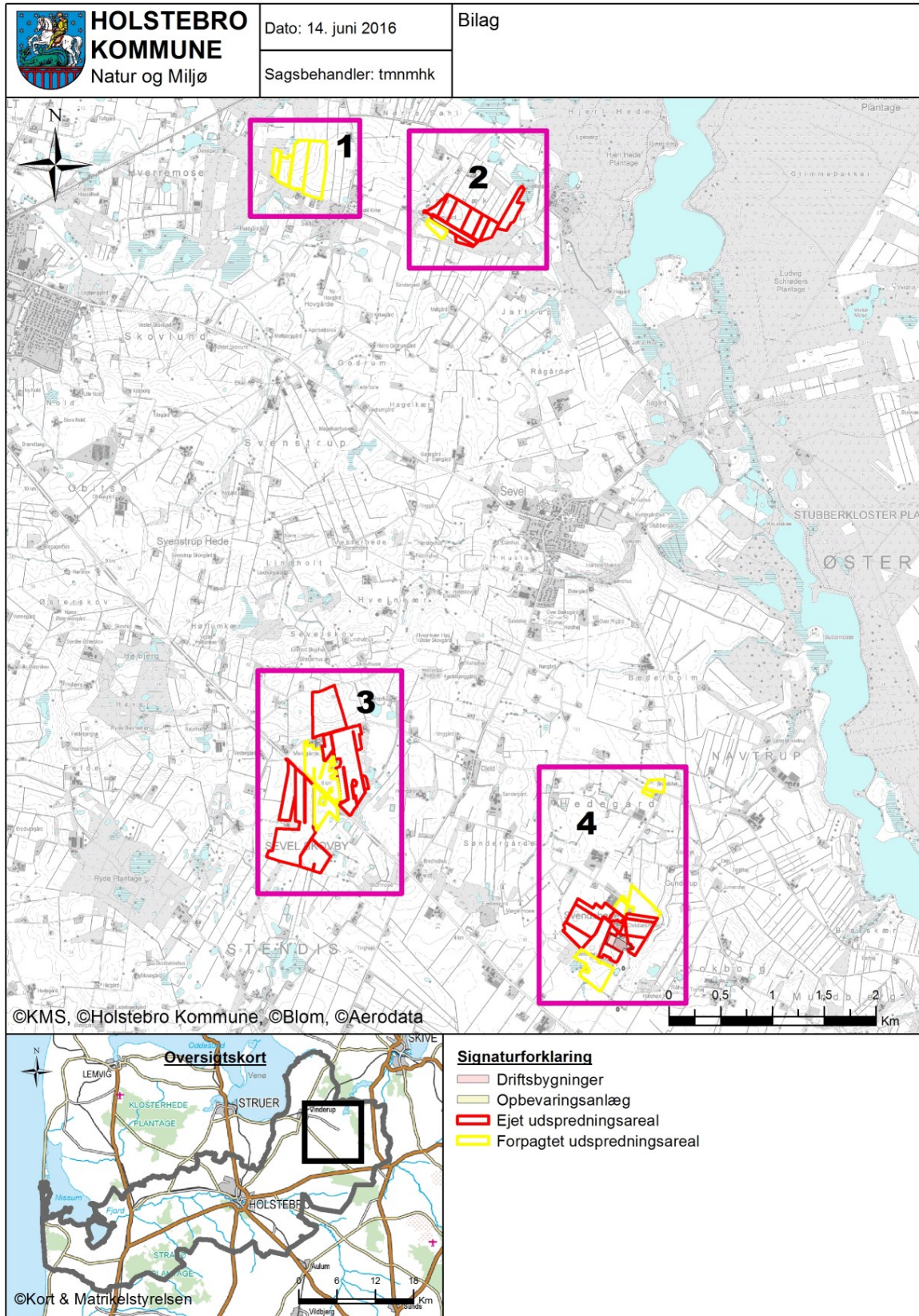

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg

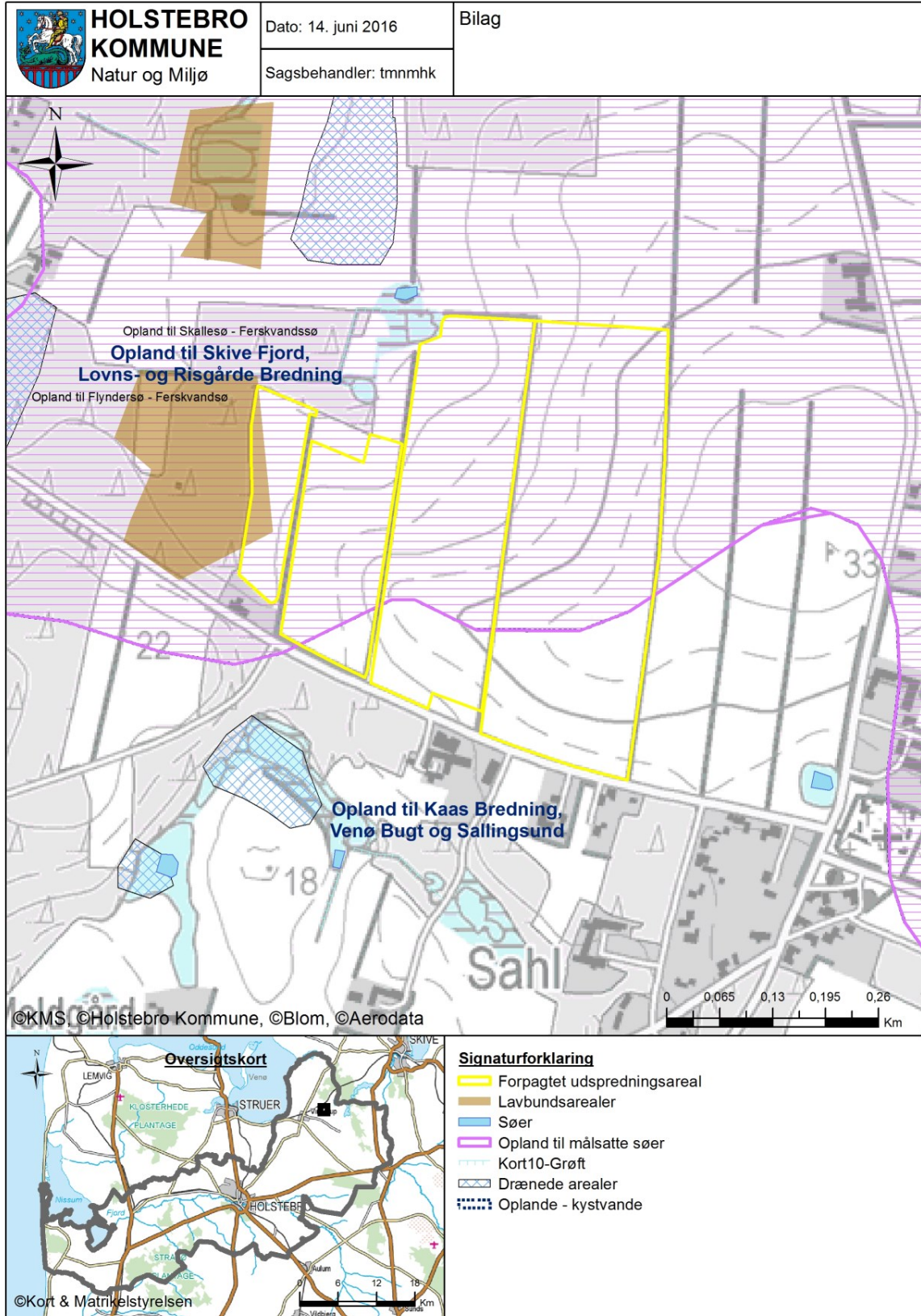

Bilag 8 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

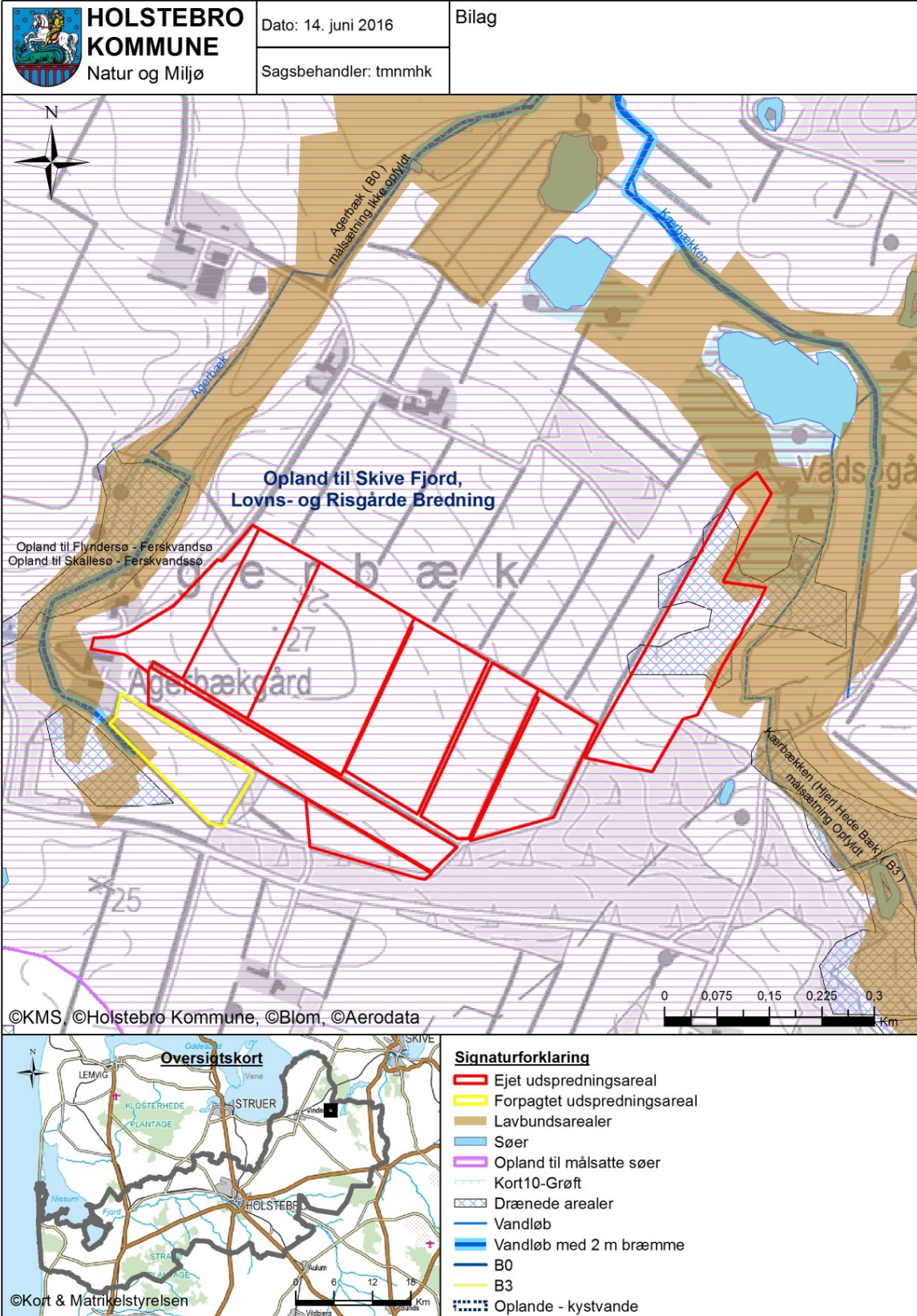

Bilag 9 – Arealer del 1/4 - Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

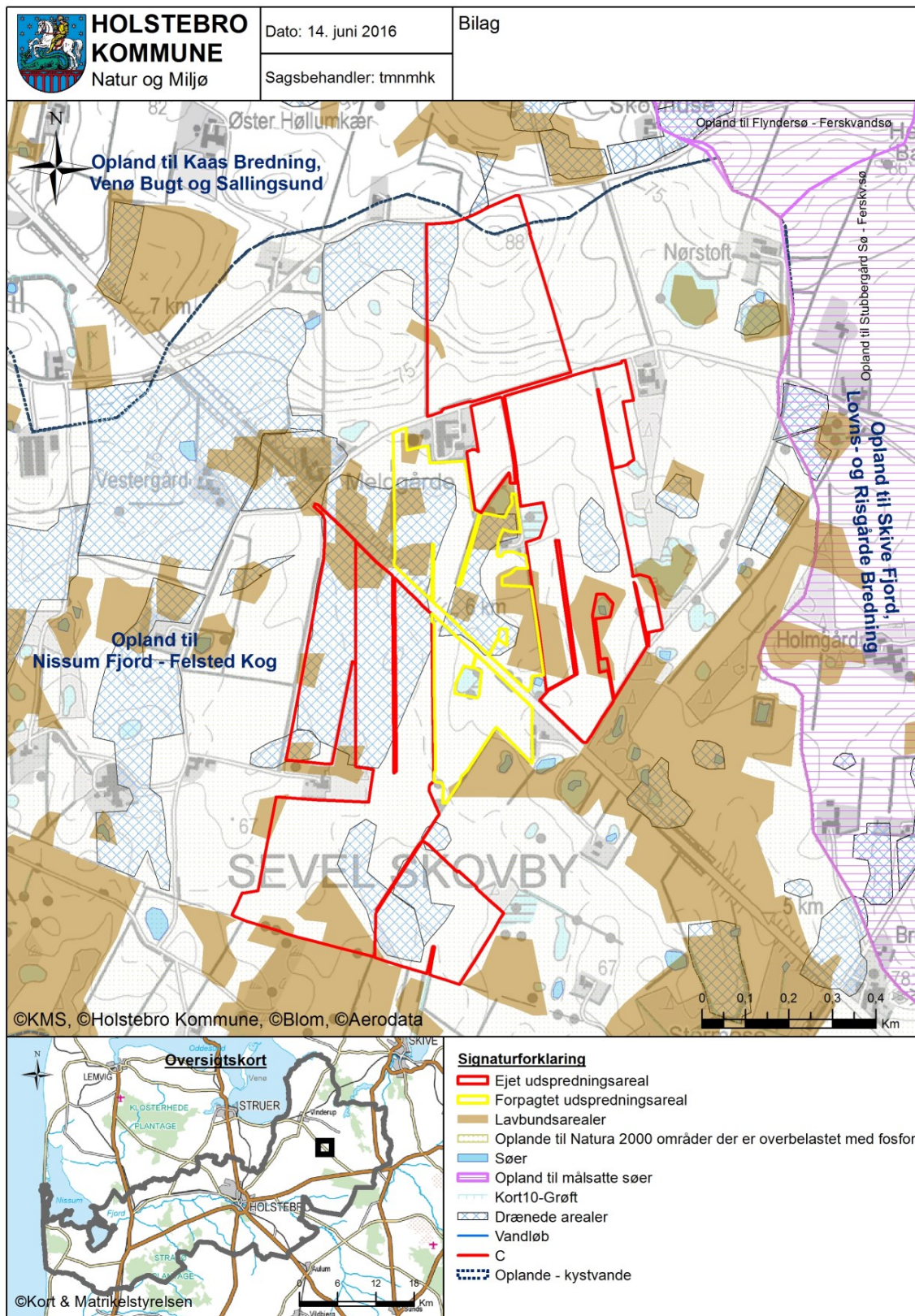

Bilag 10 – Arealer del 2/4 - Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

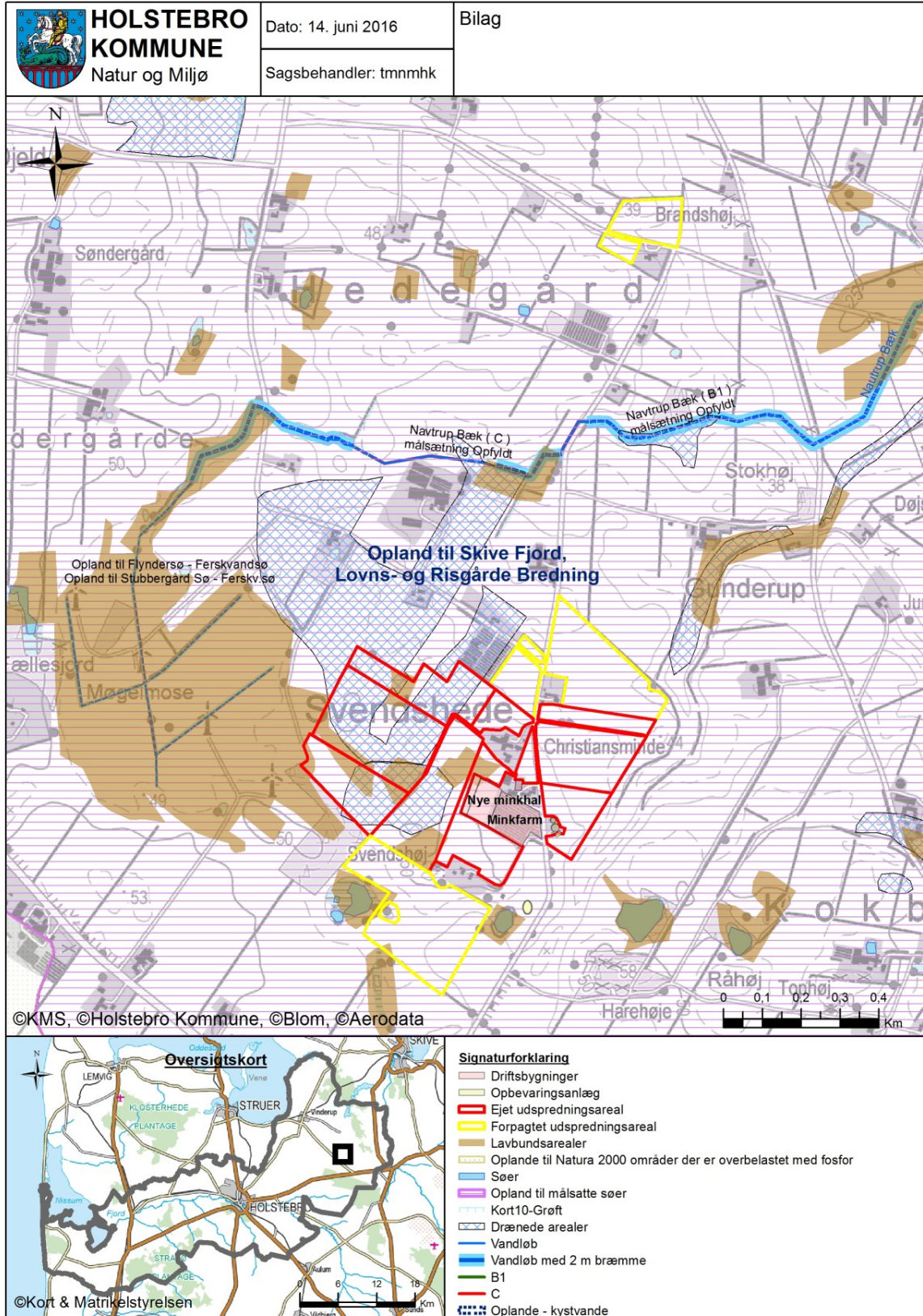

Bilag 11 - Arealer del 3/4 - Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

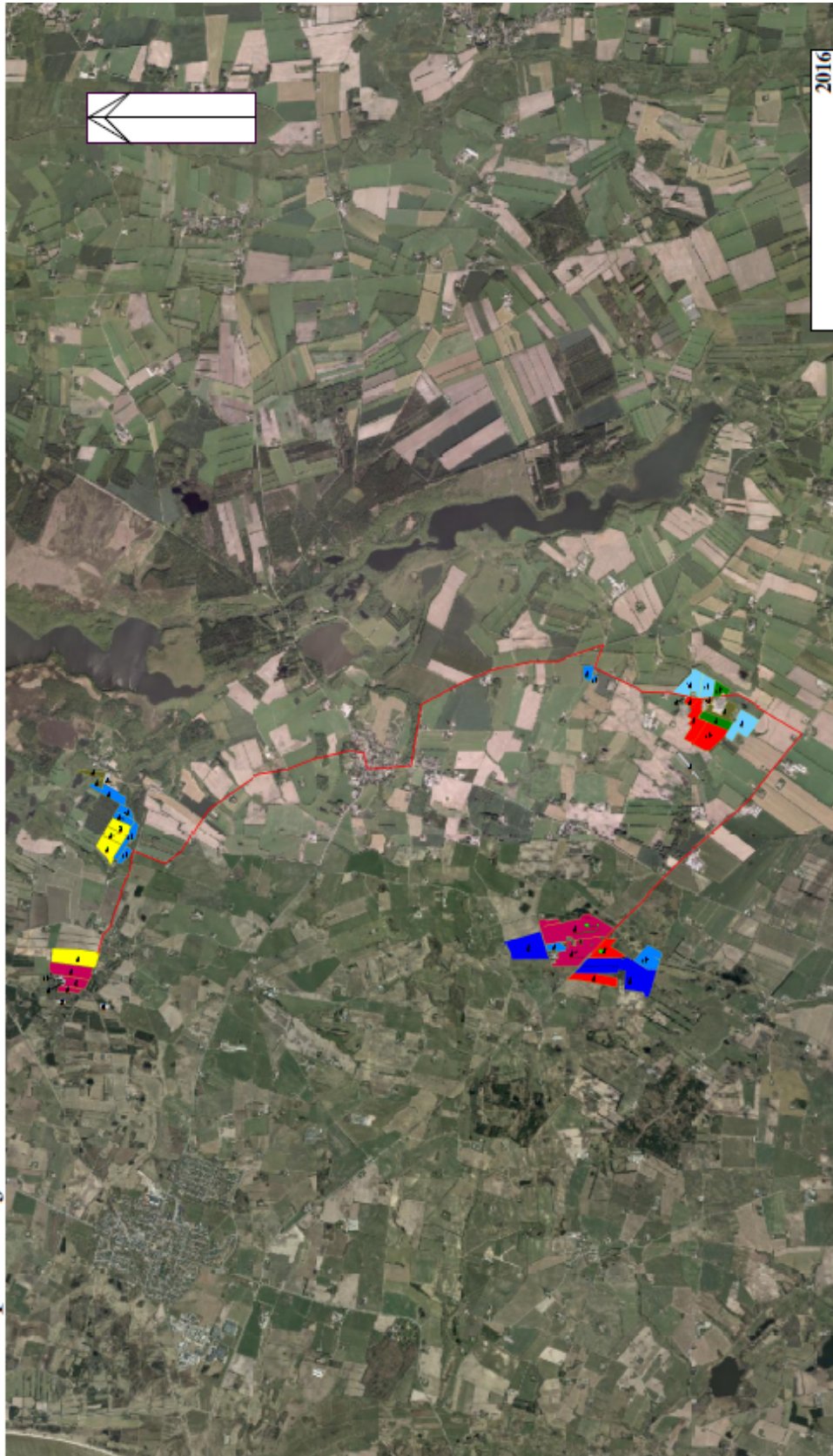
Bilag 12 – Arealer del 4/4 - Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

Bilag 13 – Gylletransportruter

Transportveje

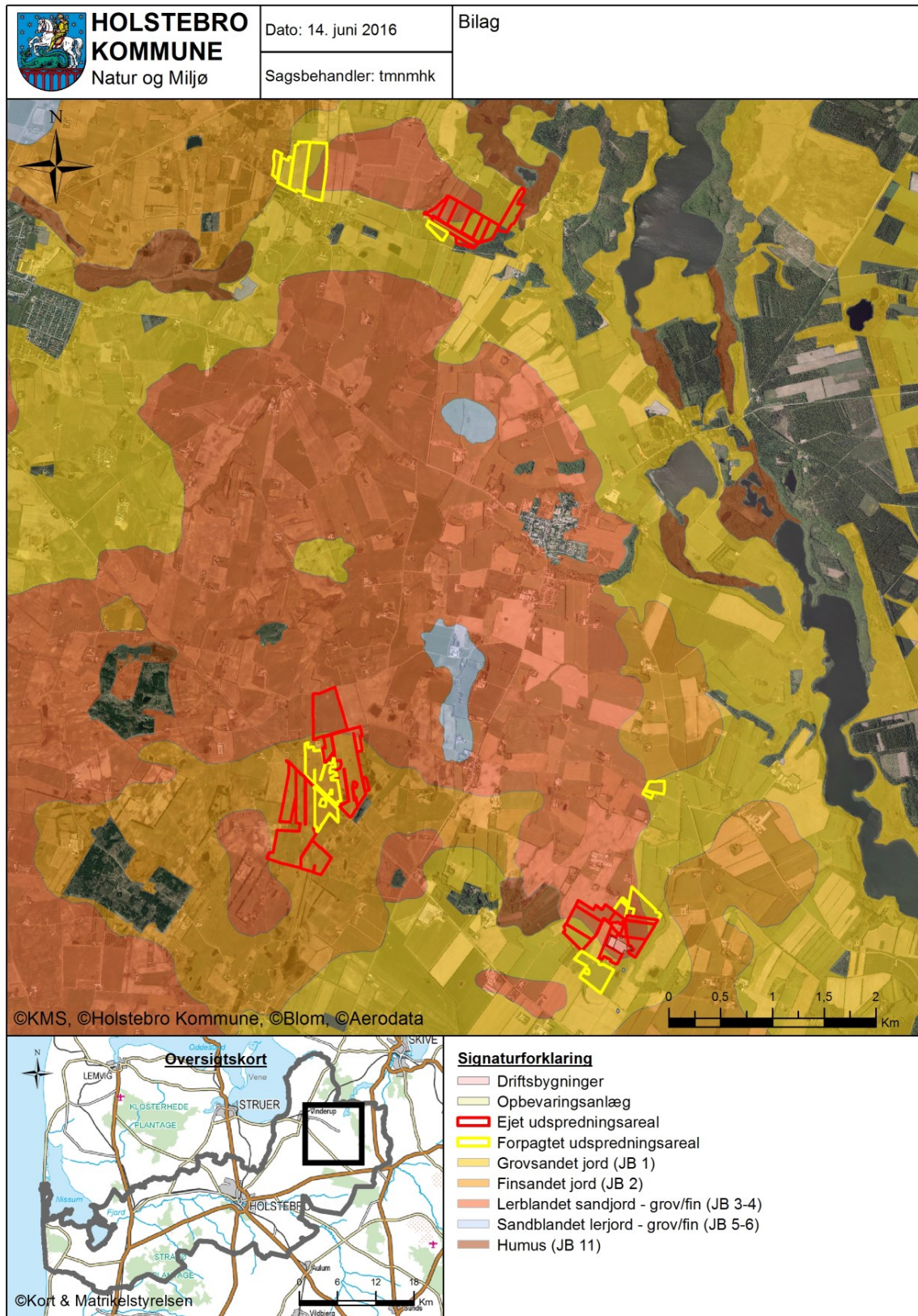

2016
Udarbejdet af:
Karen V. Thomsen
Tlf: 99 448 170 Dato: 18/01-2016
Jenssen Overvejed Avenue
Sørensenvej 1, Dind
8300 Skjern
Hede & Fjorden
Hede & Fjorden
9420 6666
Udarbejdet i samarbejde med AFW K3R

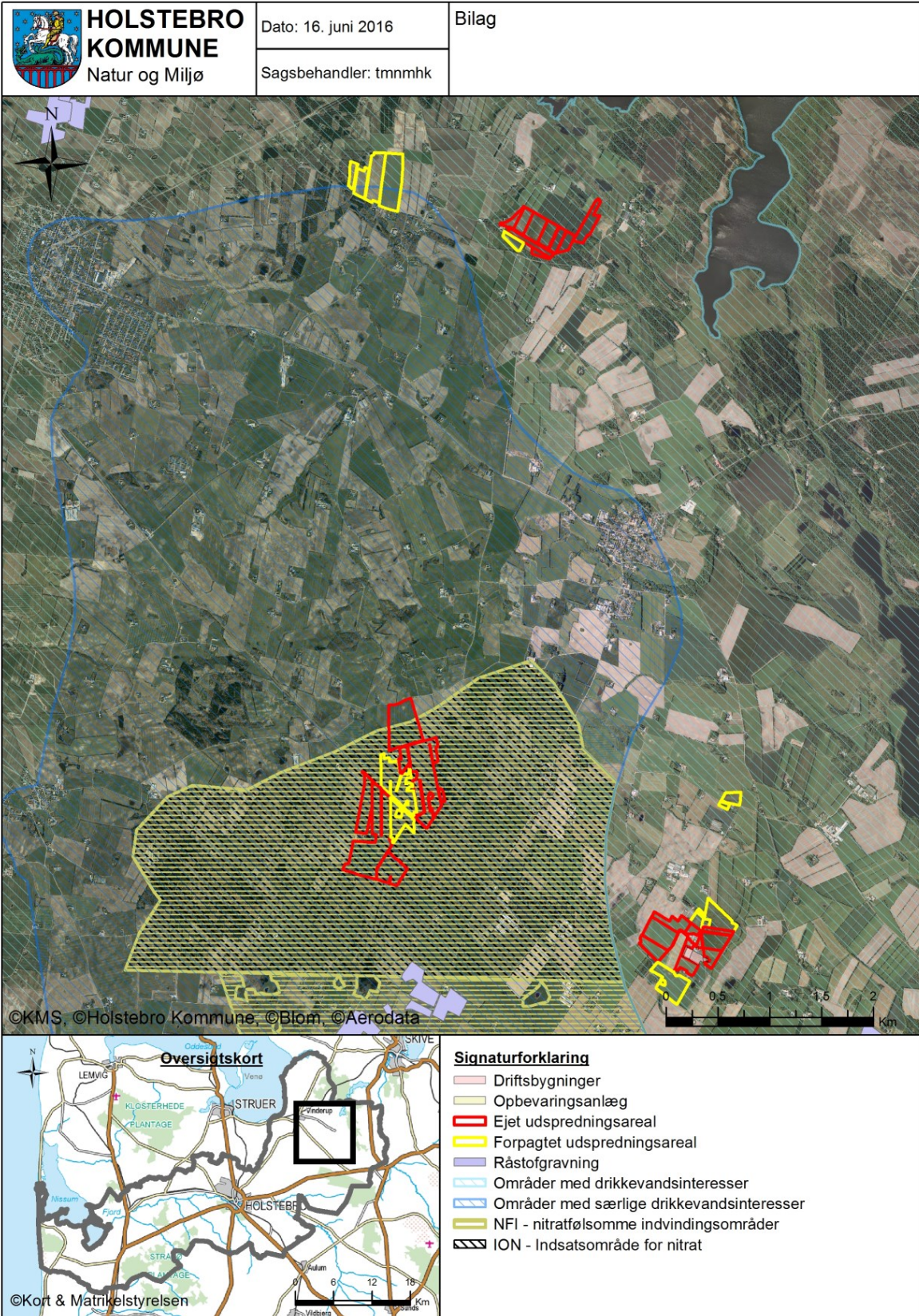

Bilag 14 – Jordbundstyper

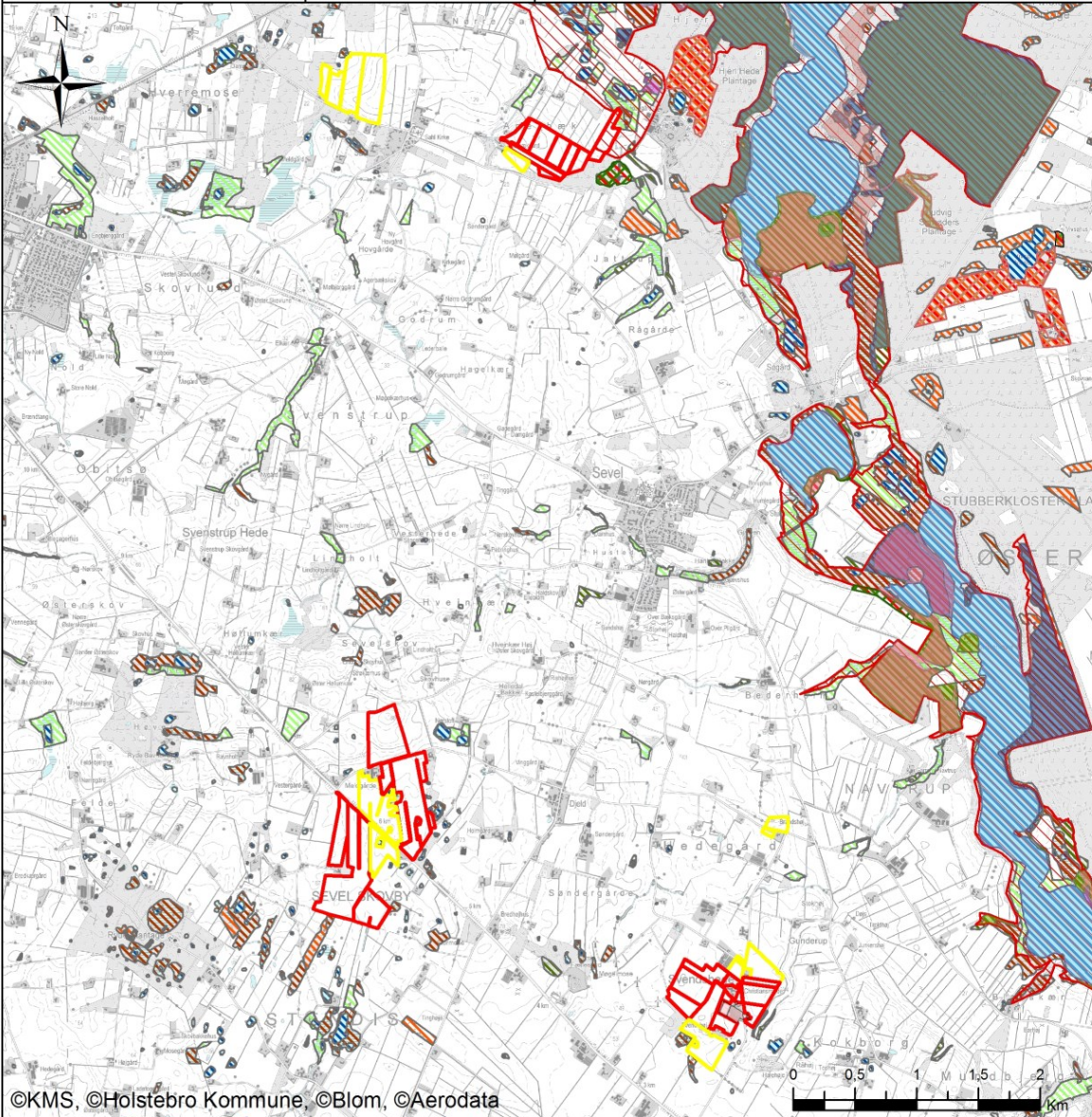
Bilag 15 – Grundvandsområder

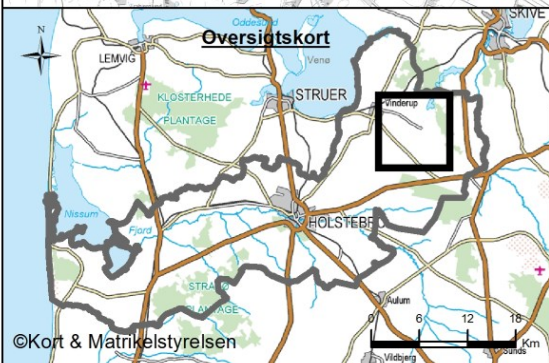

Bilag 16 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

	HOLSTEBRO KOMMUNE Natur og Miljø	Dato: 14. juni 2016	Bilag
		Sagsbehandler: tmmnhk	

©KMS, ©Holstebro Kommune, ©Blom, ©Aerodata

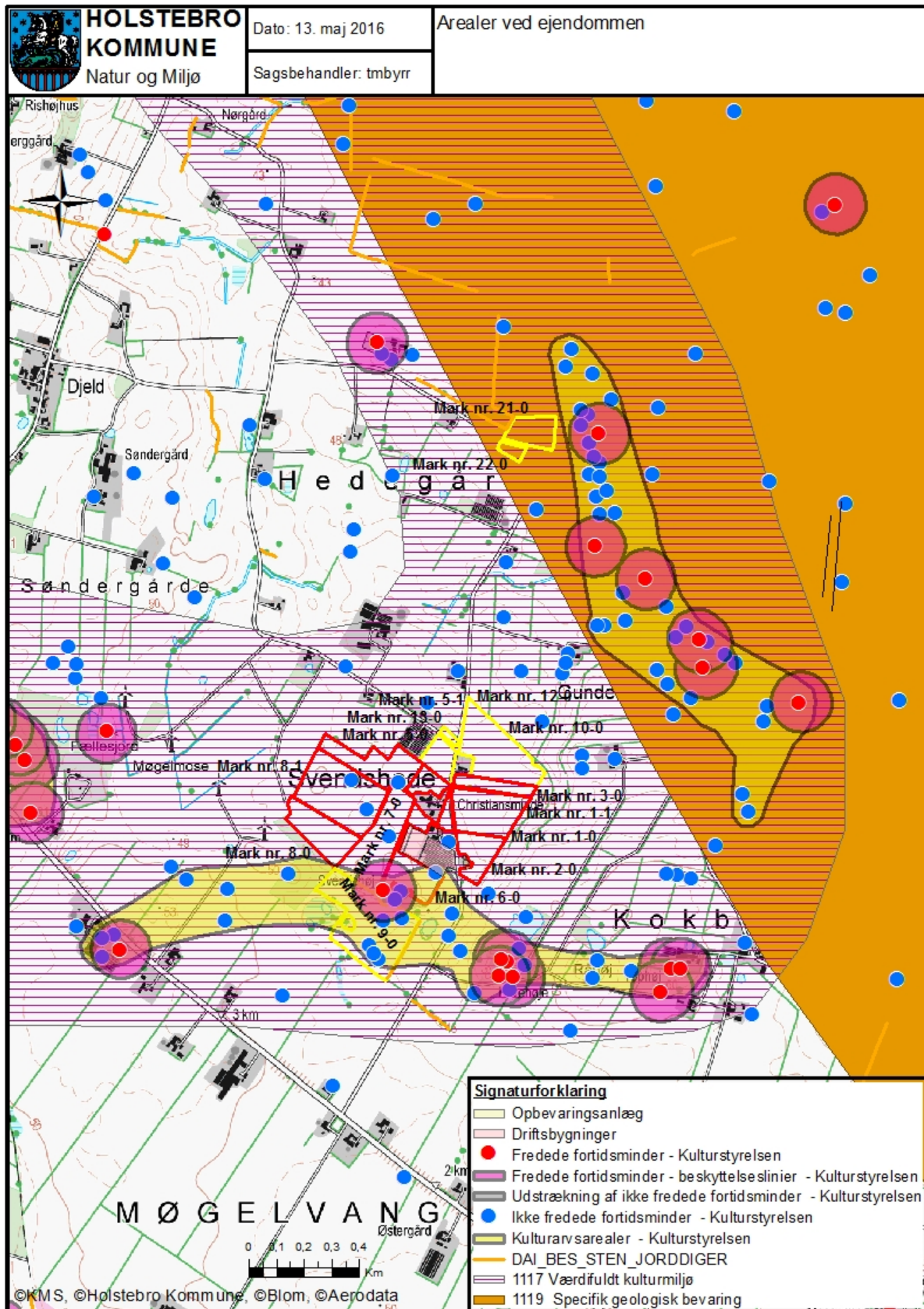

©Kort & Matrikelstyrelsen

- Slanaturforklaring**
- Driftsbygninger
 - Opbevaringsanlæg
 - Ejet udspretningsareal
 - Forpagtet udspretningsareal
 - Hængesæk
 - Kildevæld
 - Nedbrudt hjemmose
 - Stillekrat
 - Surt overdrev
 - Tør hede
 - § 7 - Hede
 - § 7 - Overdrev
- Setype**
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
 - Kategori 2 natur - § 3 Hede > 10 ha
 - Kategori 2 natur - § 3 Overdrev > 2,5 ha
 - Kategori 2 - mosaikanalyse
 - Natura 2000 - områder
 - Eng
 - Hede
 - Mose
 - Overdrev
 - Sø

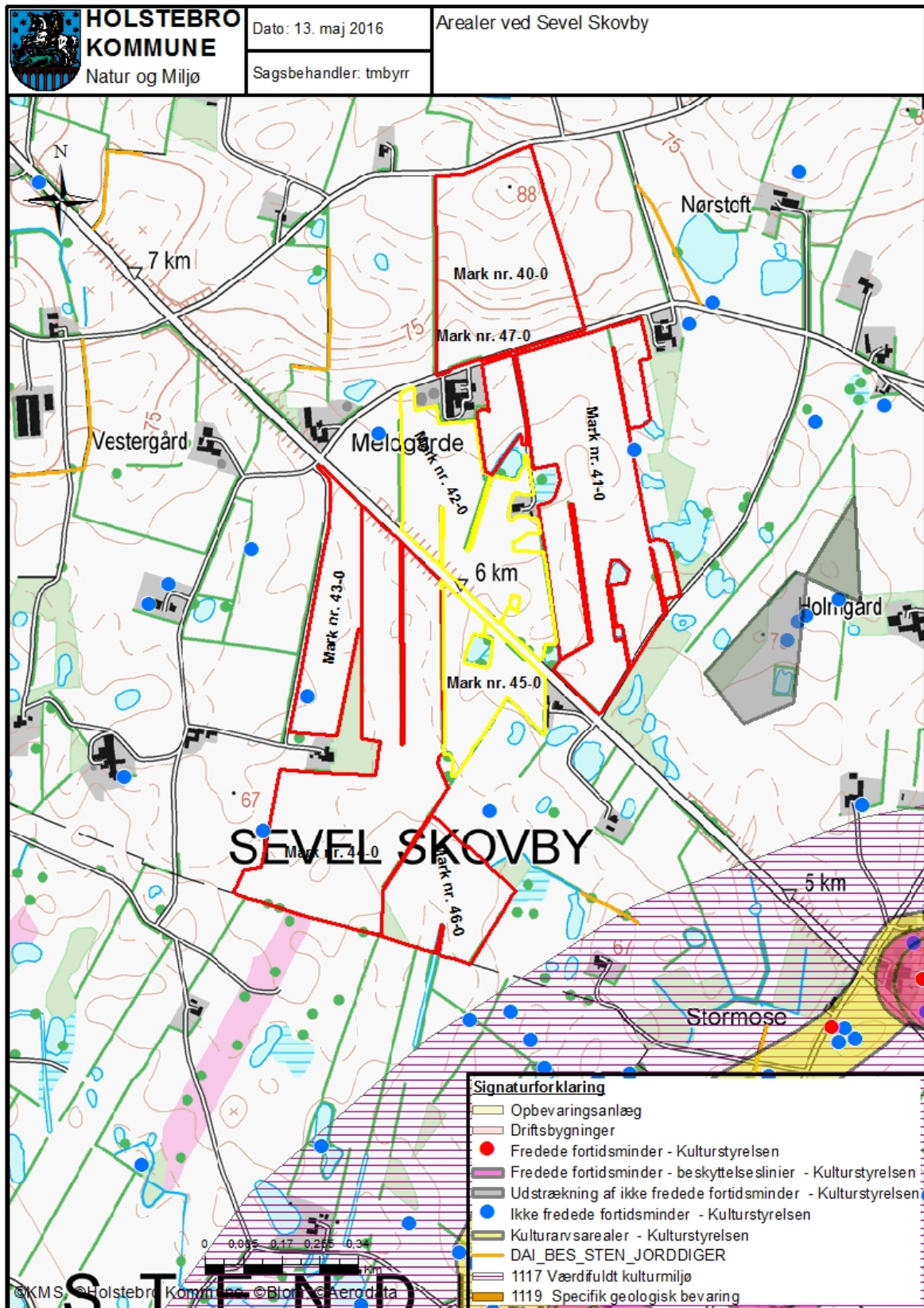

Bilag 17 – Landskabelige interesser

Bilag 18 – Landskabelige interesser (arealer)

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Hvilken beskyttelse gælder for oplandet

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

Der fremgår af miljøstyrelsens vejledning, at påvirkningen af næringsstoffer ikke er steget, hvis produktionen af husdyr i oplandet ikke er steget siden 2007.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

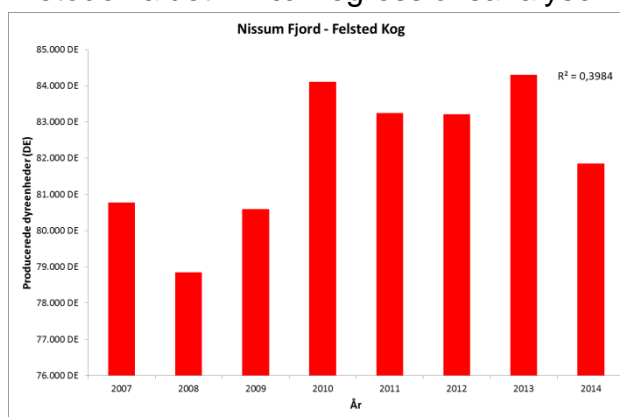
Hvordan har produktionen af husdyr udviklet sig siden 2007

Miljøstyrelsen har den 10. december 2014 offentliggjort nye tal for produktionen af husdyr i kystoplande. Hvis den såkaldte "forklaringsgrad(R^2)" er over 0,5, så skal kommunen vurdere udviklingen ud fra en metode kaldet "liniær regressionsanalyse".

Holstebro Kommune har beregnet forklaringsgraden til 0,4, jvf. figur 1. Dette betyder, at udviklingen beregnes som forskellen mellem produktionen i 2007 og tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. I 2014 blev der produceret 81.850 DE og i 2007 blev der produceret 80.776 DE. Dyreholdet er i perioden steget med 1.075 DE, hvilket svarer til en relativ stigning på 1,3 %.

Hvorfor beskyttes Nissum Fjord

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er i udpeget som natura 2000 område nr. 65. Fjorden er beskyttet som habitat- (H58), fuglebeskyttelse- (F38) og ramsarområde (R4).

Figur Error! Main Document Only.. Udviklingen i producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

Nissum Fjord er opdelt i tre bassiner. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden er en lukket såkaldt fjord. Storåen løber ud i det inderste bassin, der kaldes Felsted Kog. I natura 2000 sprog er Felsted Kog udpeget som en kystlagune (naturtype 1150). I vandplanen er det beskrevet, at miljøforholdene ikke har det godt, da området påvirkes af for store mængder næringsstoffer såsom nitrat (N) og fosfor (P).

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Side 65/74

Appendiks 2 - Natura 2000-vandopland Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Lovns Bredning er udpeget som del af Natura 2000-område (N30) på baggrund af EF-habitatområde (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14)⁴.

Skive Fjord og Lovns Bredning Fjord er bestående af bassiner, der er mere eller mindre afsnørede, og fjordene vurderes som værende lukkede.

SMV-analysen⁵ for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested, Nørre Ådale samt Skravad Bæk (Natura 2000-område nr. 30, Habitatområde H30, Fuglebeskyttelsesområde F14) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtyperne næringsrig sø pga. veludviklet vegetation.
- Grøn kølleguldsmed på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Bækklampret, dette dels på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb dels på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Odder, dette dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Sangsvane, hvinand og hjejle. Arterne vurderes at have stabile eller stigende rastebestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- De 4 marine naturtyper primært på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Strandengene primært på grund af tilgroning med høje græsser og urter på en del af arealet.
- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtypen søbred med småurter, kransnålalge-sø og brunvandet sø fordi højeste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet.
- Våde og tørre heder og enekrat og på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning er overskredet samt for tørre heders vedkommende problemer med tilgroning i vedplanter.
- Tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev da typernes arealer generelt er små og fragmenterede.
- Surt overdrev da laveste ende af tålegrænseintervallet for Nbelastning er overskredet og der er problemer med tilgroning med vedplanter.
- Arealer med tidvis våd eng på grund af afvanding, samt at laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for langt den overvejende del af arealet.
- Arealer med nedbrudt højmoser, hængesæk, tørvelavning, kildevæld og rigkær på grund af uhensigtsmæssig/dårlig hydrologi, tilgroning med vedplanter, invasive arter og fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for alle eller næsten alle arealer og den højeste ende af tålegrænseintervallet er endvidere overskredet for hele eller næsten hele arealet af nedbrudt højmoser, hængesæk og tørvelavning.
- De 6 skovtyper da næringsstofbelastningen fra luften overskrider øverste ende af tålegrænseintervallet for skovnaturtypearealerne.
- Kildevældsvindelsnegl, blank seglmos og gul stenbræk på grund af udtørring af levesteder, tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter, den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstofbelastning på levestedet er overskredet og fragmentering af egnede levesteder.

⁴ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

⁵ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

Prognosen er ukendt for:

- Strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter, kystklint/klippe, enårig strandengsvegetation, urtebræmmer pga. manglende kendskab til naturtypernes udbredelse og tilstand.
- Stor kærguldsmed (er ikke fundet i Jylland siden 1937) og dermed manglende kendskab til artens udbredelse
- Stavsild (fundet i få ex. ifm. fiskeundersøgelser i Limfjorden), flodlampret (kun få og udokumenterede observationer i området) og damflagermus pga. manglende kendskab til arternes forekomst i området.
- Det eneste kendte areal med klithede i området, på grund af manglende kendskab til naturtypens forekomst og udbredelse i område.
- De ikke kortlagte søer og naturtypearealer i området, herunder alle de større søer over 5 ha, pga. manglende kendskab til deres forekomst og tilstand.
- Vandløb pga. mangelfuldt kendskab til deres tilstand i området.
- Stor vandsalamander på grund af manglende kendskab til artens udbredelse i området.
- Spættet sæl da artens forekomst i området er ustabil og utilstrækkeligt kendt.
- Toppet skallesluger og stor skallesluger på grund af meget fluktuerende bestande i området.

Deloplandet Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning udgør en del af hovedvandopland 1.2 Limfjorden i Miljøministeriets forslag til vandplan. Ifølge Miljøministeriets vandplan for Hovedvandopland 1.2 Limfjorden er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Samlet vurderer Holstebro Kommune derfor, at enhver yderligere tilførsel af kvælstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

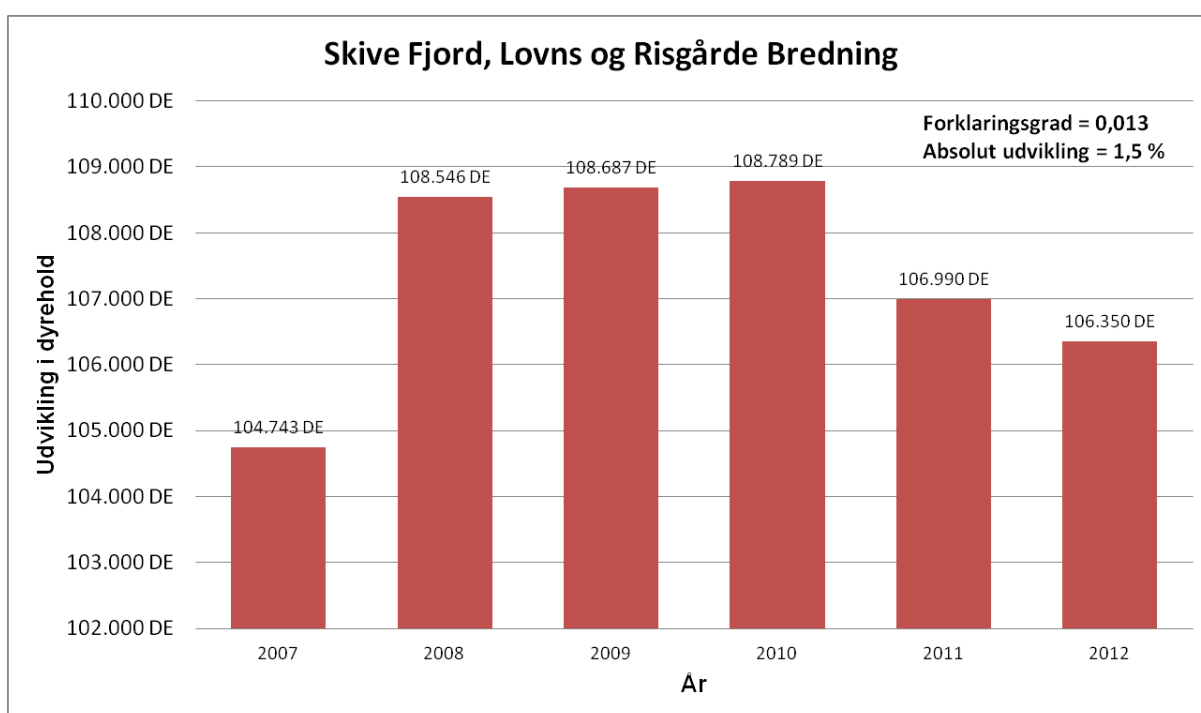
AD pkt. 1A)

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning har været stigende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er ikke opfyldt, jf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁶ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 2 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

Figur 2. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning steget med 1,5 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning er stigende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Skive Fjord ikke er opfyldt.

⁶ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.

Det kan derfor kun meddeles miljøgodkendelse, hvis udvaskningen fra det ansøgte projekt i oplandet ikke overstiger nitratudvaskningen svarende til et plantebrug, dvs. et standard planteavlssædskifte (S1/S3), hvor der udelukkende gødes med mineralsk gødning (handelsgødning).

På baggrund af ovenstående er pkt. B og C i Miljøstyrelsens vejledning ikke vurderet nærmere, da det ikke vil ændre på ovenstående konklusion.

Appendiks 3 - Natura 2000-vandopland Venø Sund - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund står i forbindelse med Venø Sund, der er udpeget som Natura 2000 område N62 på baggrund af EF-habitatområde (H55) og EF-fuglebeskyttelsesområde (F40) - Venø og Venø Sund.

SMV-analysen⁷ for Venø Sund og Venø (Natura 2000-område nr. 62, Habitatområde H55, Fuglebeskyttelsesområde F40) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Strandenge i området, da langt den overvejende del er afgræsset og har gunstig naturtilstand.
- Kalkoverdrev, da kvælstofbelastningen ligger under naturtypens tålegrænse og det kortlagte areal har høj strukturtilstand.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Lagune, bugt og rev primært pga. for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Klithede, tør hede og surt overdrev fordi laveste enden af tålegrænseintervallet for kvælstofdeposition er overskredet på hele arealet.
- Lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, stor skallesluger pga. for stor belastning med næringsstoffer i fjorden, forstyrrelse m.v.
- Klyde pga. lav og meget sårbar ynglebestand i området.

Prognosen er ukendt for:

- Enårig strandvegetation, stavsild, spættet sæl og dværgterne pga. manglende kendskab til naturtypens/arternes forekomst i området.

Den primære påvirkning af Natura 2000 område (N62) fra udvidelser af husdyrbrug i Holstebro Kommune sker gennem udvaskning af næringsstoffer ved udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer. Projektet vurderes primært at kunne påvirke større lavvandede bugter og vige (1160) samt rev (1170). Prognosen er ugunstig pga. for store tilledninger af næringsstoffer fra land, og næringsstofbelastning af de marine områder udgør en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtdybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og -invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt.

Oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er ikke udpeget som fosforfølsomt område i miljøstyrelsens kortværk, men idet prognosen for Venø Sund er ugunstig pga. for stor tilledning af næringsstoffer fra land, så vurderer Holstebro Kommune at der skal foretages en vurdering konkret vurdering af både fosfor- og nitratudvaskningen. Området Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er af Holstebro Kommune ikke vurderet at være et lukket område.

⁷ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakpåvirkning, behandles disse ikke i indeværende miljøgodkendelse, da afstanden fra Holstebro Kommunegrænse og til Natura-2000 området er over 6 km, hvorfor ammoniakdepositionen fra projektet ikke vurderes at kunne medføre væsentligt forringelser i udpegningsgrundlaget.

Deloplandet Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund udgør en del af Hovedvandopland 1.2 Limfjorden. Ifølge Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland Limfjorden⁹ er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Samlet kan det konkluderes, at Natura 2000 udpegningsgrundlaget for området er negativt påvirket af fosfor- og nitrattilledningen.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

AD pkt. 1A)

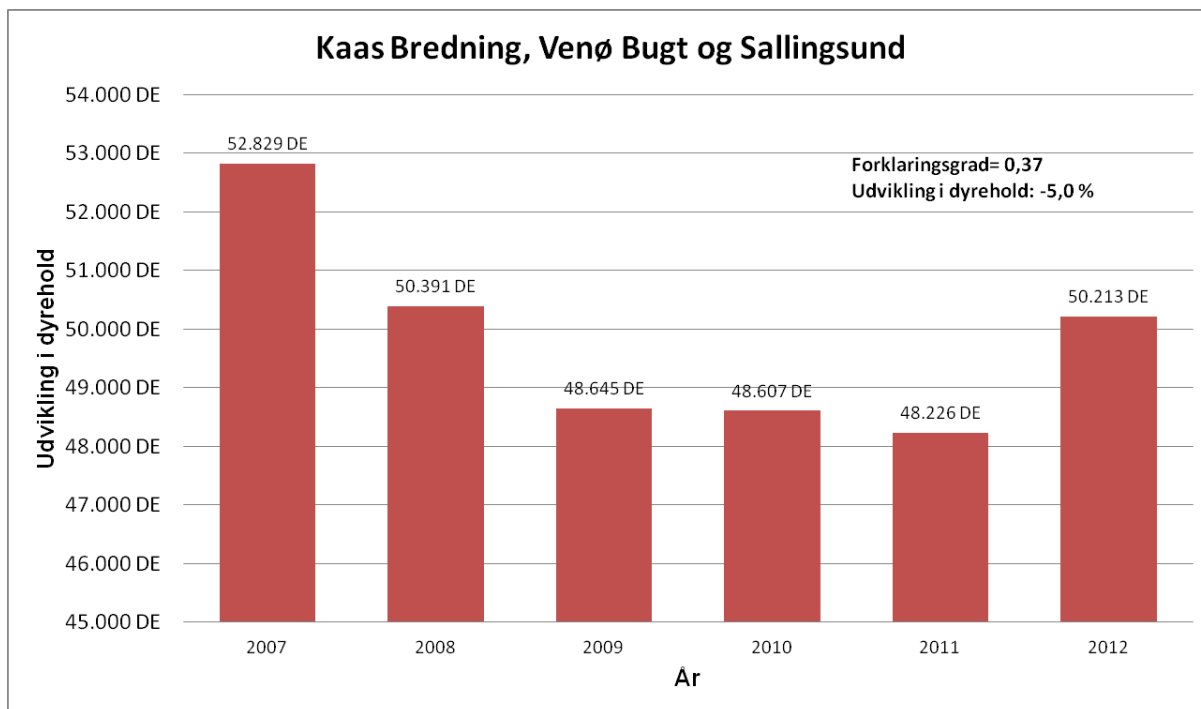
Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund har været faldende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁸ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

⁸ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 1 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, hvorfor udviklingen i dyrehold vurderes på baggrund af en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår i forhold til 2007.

Figur 3. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund faldet med 5,0 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund er faldende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Felsted Kog er opfyldt.

Ad pkt. 1B)

Samlet er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund i perioden 2007 til 2012, jvf. nedenstående redegørelse.

Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.

I henhold til forslag til vandplanen for Limfjorden er fordelingen af andre kilder til nitratudledning til Limfjorden primært bestående af renseanlæg (45 %), dambrug (23 %), regnbetingede udløb (13 %), spredt bebyggelse (13 %) og industri (6 %).

Renseanlæg

Renseanlæg er efter landbruget, den næststørste udleder af nitrat til Limfjorden. Der er 12 renseanlæg, der har udledninger til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. På baggrund af oplysningerne i WINSPV har Holstebro Kommune foretaget en beregning af kildeudledningerne fra renseanlæggene i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Punktkildeudledninger fra renseanlæg i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er i perioden 2007 til 2012 faldet fra 37,0 tons/år til 16,7 tons/år, jvf. tabel 1.

Tabel 1. N-kildeudledning fra renseanlæg beliggende i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Data er baseret på registreringer i WINSPV for perioden 2007 til 2012.

Opland	Delopland	År	Total	Indekseret	Ændring i kildeudledning
		2007	37,0 tons N/år	100	0,0 tons N/år
		2008	26,5 tons N/år	71	-10,6 tons N/år
Limfjorden	Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund	2009	25,8 tons N/år	70	-11,2 tons N/år
		2010	24,8 tons N/år	67	-12,3 tons N/år
		2011	20,9 tons N/år	56	-16,2 tons N/år
		2012	16,7 tons N/år	45	-20,3 tons N/år

Dambrug

Der er i henhold til forslag til vandplanen 4 dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Der sker i disse år en løbende ombygning til recirkulerede dambrug. Recirkuleringsanlæg har generelt en positiv indvirkning på biologisk mangfoldighed og vand, idet forureningen af vandløb og søer, og kystområder reduceres. Der forventes derfor ikke en forøgelse af næringsstofudledningen fra dambrug i perioden 2007-2012. Herudover sker der hyppigt det, at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges. På baggrund heraf vurderes det, at N-tilførslen fra dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund vil være relativt uændret.

Regnvandsbetingede udløb

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne herfra at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid, at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

Spredt bebyggelse

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring af direkte udledninger til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningerne til recipienten. I de undersøgelser, der foreligger, reduceres udvaskningen med ca. 85 % ved anvendelse af nedsivningsanlæg i forhold til den direkte udledning. Disse tal er baseret på lerjorde, hvorfor de ikke umiddelbart kan overføres til de sandede jorde, men de illustrerer, at udviklingen vil medføre en

reduceret udledning fra den spredte bebyggelse. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Ad. pkt. 1C)

Som led i udmøntning af vandplanerne er der Holstebro, Skive, Morsø og Stuer Kommuner i gang med forundersøgelser af fem vådområdeprojekter i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Holstebro Kommune vurderer ikke, at der er inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven i opgørelserne under pkt. 1A og 1B.